AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 5-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS. 3-čią VASARIO (FEB.) 1934 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

University of Ill. Library URBANA, ILL.

VIETOS ŽINIOS

(Tąsa nuo 8-to pusl.)

vos Nepriklausomybės sukaktuvių paminėjime. Kas link šio reikalo, tai nariai negalėjo nieko nutart, nes paminėjimai bus surengta trijose vietose, tai nėra reikalo skirstytis ir draugijos vardo minėti, nes kur kam arčiau ir patogiau, ten atsilankys. Pirmininkas taipgi paragino narius, kad atsinaujintų ar užsirašytų "Amerikos Lietuvį", kaipo vietinį laikrašti. **Koresp.**

Aušrelės "Minstrel Show"

Pereitą sekmadienio vakarą, L. U. Kliubo salėje, 12 Vernon gatvės, įvyko taip vadinamas "Minstrel Show". Prie šio spektaklio buvo jau išanksto rengtąsi, todel ir turėjo gerą pasisekimą. Vodeviliuje dalyvavo artistai, dainininkai ir jumuristai. Jei butų buvęs po ranka programas, tai bučiau visus artistus surašęs, bet nesant to, užteks tiktai primint, kad rengiamas "Minstrel Show" buvo pasekmingas.

Publikos prisirinko pilna svetainė. Žymaus Worcesterio lietuvių muziko Jono Dirvelio choras puikiai padainavo. Smuikų Trio gražiai sugriežė keletą muzikos posmų. Žymus humoristas ir dainininkas Emkus, Stepšis ir kiti puikiai pasirodė scenoje. Ypatingai daug įspudžio padarė Aušrelės choras, ir pavieniai solistai — dainininkai puikiai pasižymėjo. Dainavo ir p-lė Julė Mitrikaitė, Julė Rogliutė, p. Dirvelienė ir visos kitos puikiai pasirodė publikoje, nes kartkartėmis aplodismentais buvo iššauktos pakartot.

Netolimoj ateity, ant kiek man teko patirt, aušreliečiai rengiasi prie keletos kitų muzikalių perstatymų ir scenos veikalų. Garbė Aušrelei ir jos vadui — muzikuĩ Jonui Dirveliui už jo darbštumą ir sugabumą dailės srity. **Reporteris**

Bitininkas L. Končius Lankėsi Worcestery Pakely į New Yorką

Liudvikas L. Končius, žymus bitininkas, lankėsi Worcestery, šeštadieny, sausio 27-tą. Jisai veža vežimą pilną medaus į New Yorką, nes tenais gavo daug užsakymų. L. Končius, savo "Linksmų Bičių" ukyje užlaiko daug bičių iš Lietuvos. Kadangi gavo daug užsakymų New Yorke ir pakelyje, jam buvo reikalas nuvežti vežimą medaus. Jisai apsistos pas savo gimines, Vincą Šibeiki, 14 Stagg gatvės, Brooklyn, N. Y. Liudvikas Končius išsivežė gyvų bičių su savimi. Šitos bitės yra išmokytos ir gali visokių šposų pridaryt. New Yorke ketina buti kelias savaites ir grįždamas sustos "Amerikos Lietuvio" redakcijoj.

Šv. Liudviko Dr-jos Susirinkimas

Vasario mėnesio 5-tą dieną, pirmadienio vakare, Lietuvių Ukėsų Klubo svetainėje, 12 Vernon gatvės įvyks Šv. Liudviko draugijos mėnesinis susirinkimas. Nariai prašomi susirinkt skaitlingai ir atsivest savo draugus prirašyt prie draugijos. Ypač raginkite jaunuolius, kad prisirašytų, nes jie yra priimami be įstojimo mokesties, nuo 18 iki 22 metų. Nariai taipgi turėtų paduoti savo mokesčių knygelę protokolo raštininkui, kad jisai galėtų įrašyti savo adresą, nes ištikus ligai ar kokiai nelaimei, nereiktų pas kitus klausinėti prie ko kreiptis.

Kurie nariai skaito "Amerikos Lietuvį", gi jų prenumerata užsibaigė ir taipgi tie, kurie dar nėra "A. L." skaitytojai raginami laike šio susirinkimo visi tą reikalą aprupint. Mes skaitydami vietinį laikrašti, kartu paremiam lietuvišką spaudą, ir turim draugijai naudos. Laikrašty mes dažnai matome visus draugijos skelbimus apie įvairius parengimus, kurie yra talpinami be jokio atlyginimo. Seni ar naŭji "A. L." skaitytojai, kurie užmokės už prenumeratą, gaus labai puikų kalendorių 1934 metams, su Dariaus ir Girėno paveikslais ir testamentu.

J. Degesiunas

Sovietų Gondola Pakilo 12 Mylių Aukštumoje; Baliunistai Užsimušė

Maskva, s. 30. — Naujas didelis rusų stratosferų baliunas Syrus su trimis žmonėmis buvo išsikėlęs stratosferon 67,568 pėdas (12.79 mylių), tuo sumušdamas pirmesnį rusų rekordą 5,248 pėdomis.

Didelis baliunas, 24,900 kub. metrų hydrogeno įtalpos, iškarto pradėjo kilti labai smarkiai ir už pusantros valandos pasiekė virš 12 mylių augštumą, po ko baliunas sustojo vietoj ir paliovė keltis. Neužilgo pradėjo baliunas pamaži leistis.

Baliunu skrido baliunistas Fedosenko, inžinierius Vasenko ir fizikas Usiškin.

Bet jiems besileidžiant žemyn ištiko didelė nelaimė. Visi baliunistai rasta užmušti. Manoma, kad baliunistai per daug geso išleido, ir greitai skrendant žemyn, pataikę į girią ir ten bolei užkliuvus, baliunas pasiliuosavo, o gondola bekrisdama smarkiai žemyn, lakunus ant vietos užmušė, dar taip sudaužė, kad nė pažint nebuvo galima, ir moksliniai instrumentai taipgi buvo sugadyti. Gondolai puolant, sakoma buvo įvykus ekspliozija.

Užmušti gondoloje esanti lakunai rasta arti Katoškino gelžkelio stoties 155 mylių atstume nuo Maskvos. Jie bus palaidoti kaipo didvyriai Raudonoje Maskvos aikštėje.

Nori Gaut $10,000.

Karolina Miškinė traukia teisman Agnieška Meliauskienę reikalaudama iš jos 10,000 dolerių atlyginimo už paviliojimą jos vyro Jono Miškinio. Ji kaltina ponią Meliauskienę priežasty jos apleidime ir jųjų dviejų vaikų, ir nebedavime jai atskiro užlaikymo 7 dolerių savaitėje. Ben Mendelsohn yra jos advokatas.

Kliubo Šokiai

Worcesterio lietuvių klubo smagus šokiai įvyks šeštadienį, vasario 3-čią, klubo svetainėje, 12 Vernon gatvės. Paskutinį kartą, kada Klubas surengė šokius, daug žmonių susirinko ir turėjo progą pasilinksmint, net buvo priimti užkandžiais ir gėrymais. Gi orkestra yra kuo smarkiausia — grajina lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Ši kartą, taip kaip ir pereitą kartą, visi kurie atsilankys galės lankytis į visus klubo kambarius be skirtumo. Kviečiam visus atsilankt. **Klubo K-tas**

Studentų Kliubo Užgavėnių Vakarėlis

Lietuvių Studentų Klubo, Šv. Kryžiaus skyrius rengia užgavėnių pasilinksminimą savo klubo kambariuose, Šv. Kazimiero Mokykloje, pirmadienį, vasario 12-tą. Pradedant vakarėlį, orkestra grajis įvairius šokius, paskui bus užkandžiai, o paskiausia žaidimai. Komisija jau seniai dirba, kad tinkamai papuošti klubo kambarius.

Rengimo komisijon įeina sekantieji: Vincas Čaplis, Aldona Pilčauskaitė, Margarieta Bučinskaitė, Katarina Zinkiutė, Kazys Sarpalis, Bronius Varaška ir Teodoras Balčiunas.

VVS Skyriaus Susirinkimas

Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakare, vasario 8-tą, 8-tą valandą vakare, 12 Vernon gatvės. Visų draugijų atstovai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes yra daug svarbių reikalų aptart. Svarbiausias darbas yra tai prisirengimas prie Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimo, vasario 16-tą dieną. Taigi, yra butinas reikalas visiem atsilankyti į šį susirinkimą. **K. L.**

Dolerio Vertė Nustatyta 59.06%

Washington, s. 30. — Prezidentas Ruzveltas pasirašė kongreso pravestą monetarinį bilių. Prezidentas pranešė, kad jį labai džiugina šis įvykis. Krašto valiuta bus patvarkyta nauju pagrindu. Dabar klausimas kokios reikšmės yra šis monetarinis bilius? Jis yra tos reikšmės, kad visą krašto auksą vyriausybė ištraukia iš apyvartos ir paima išimtinon savo žinion. Dolerio senąją garantuojamą aukso vertę nustatė 59.06%. Tai bus naujas doleriui aukso standardas. Aukso monetų daugiau nebus. Iš federalinių atsargos bankų vyriausybė paims visą auksą ir bankams grąžins naujo aukso standardo banknotus. Tuo budu vyriausybė pelnys apie pustrečio bilijono naujo aukso standaro dolerių fondą, kurs bus naudojamas dolerio stabilizacijai.

Francuzijoje Sudarytas Naujas Kabinetas

Paryžius. — Edouard Deladier, kuris buvo pakviestas sudaryti naują kabinetą vieton rezignavusio del iškilusio Stoviskio skandalo premiero Chautemps kabineto, jau paskelbė savo kabineto sąstatą. Jis susideda iš naujų žmonių, kurie pasak Daladier, niekad nebuvo susitepę jokiu skandalu. Pats Daladier užims premiero ir užsienio reikalų ministerio vietas. Tikimąsi, kad kabinetas laimės atstovų buto pasitikėjimą.

Daladier kabinetas nepatenkins tų, kurie reikalavo nepartinio kabineto, kuris pakeistų konstituciją ir rinkimų įstatymus. Jo kabinetas susideda vien iš radikalų ir konstitucijos keitimo nė nebandys.

Užsienio politikoje Francija labiau atsidės ant savęs ir gal tarsis tiesioginiai su Vokietija. Ji skaito, kad "Anglija išdavė", o Lenkija apleido, todel ji, Francija, nieku kitu negali pasitikėti kaip vien savim.

Anglijos pasiulymai nusiginklavimo klausimais yra kompromisas tarp Vokietijos reikalavimų ir Francijos koncesijų, todel Franciją nepatenkina. Visokie skandalai taip sukurstė žmonių nepasitikėjimą valdžia, kad prasidėjo masinis pinigų traukimas iš mažųjų bankų provincijoje.

VOKIEČIAI STATO POŽEMINIUS AERODROMUS

Prancuzų spaudos žiniomis Vokietija statanti požeminius aerodromus (lėktuvams aikštes ir sandėlius). Esą vokiečiai slaptai jau pasistatę milžinišką oro laivyną ir dabar rengia 1,000 pilotų.

ALTASS Jau Įdavė Parankos Pinigus Orlaivį Pirkt

Chicago, Ill., sausio 29. — Amerikos Lietuvių Transatlantinio Skridimo Sąjunga (A.L.T.A.S.S.) nupirko orlaivį, su kuriuo bus įvykintas antras lietuvių transatlantinis skridimas iš Amerikos į Kauną, Lietuvą. Aeroplanas vadinsis "Lituanica Antroji".

Nepaprastame susirinkime, kuris įvyko pirmadienį vakare, sausio 29 d. A.L.T.A.S.S. valdyba, apsvarsčiusi nuodugniai kelias propozicijas nuo įvairių orlaivių savininkų, nutarė pirkti tokį lėktuvą, kuris yra žinomas rinkoje, išbandytas ir geros gamybos.

Tokiu orlaiviu buvo rastas "Lockheed" išdirbystės, "Vega" tipo aeroplanas, kurį siulė ALTASS'ui Lockheed Aircraft Corporation, Burbank, California. Su tokio tipo orlaiviu Wiley Post pernai apskrido aplink pasaulį į nepilnai aštuonias dienas, Jimmie Mattern du kartu laimingai perskrido Atlantiko vandenyną iš New Yorko į Berlyną.

Derybos buvo vedamos su orlaivio savininkais per su virš tris savaites laiko ir pagaliau, prieita prie susitarimo.

Tad, paėmusi visus faktus domėn, ir radusi, kad tinkamesnio orlaivio žygiui vargu bus galima gauti, ALTASS valdyba nutarė orlaivį nupirkti ir pasiuntė Lockheed Aircraft Corporation, Burbank, Californijoje, depozitą.

Už Ką Vokietija Keršija

Vokiečių laikraštis "Deutsche Tageszeitung rašo: Aiškųs yra Lietuvos siekimai autonominį Klaipėdos kraštą glaudžiau prijungti prie Didžiosios Lietuvos. Tai yra faktas, kuris yra susijęs ne su ukiškais, bet su grynai politiškais motyvais. Klaipėdos krašto gyventojai paskutinėmis savaitėmis buvo užversti lietuvių šikanomis. Reichas į šį nesilaikymą sutarties atsako žymiai suvaržydamas sviesto importą iš Lietuvos iki 70%. Ir Lietuva, kuri už savo į Vokietiją išvežamą sviestą gaudavo gerų kainų, tuo budu bus jaučiama paliesta. Kadangi prekybos balansas su Lietuva yra beveik išlygintas, tai, jei ir lietuviai imtųsi ukiškų kontr-priemonių, mums ypatingų sunkumų netektų laukti. Svarbiausia, tačiau, yra tai, kad dabartinis prekių apyvartos su Lietuva sureguliavimas įrodo musų prekybos politikos teisingumą. Perėjimas nuo didžiausio palankumo sistemos prie kontigentų sistemos davė mums į rankas priemones, kuriomis mes galim į užsienių kovos priemones ukiškoje ir politiškoje srityse atsakyt savo ukiškomis priemonėmis. Dabar mes turime ne tiktai galimumą tvarkytis taip, kaip mums patinka, ne tik musų krašte, bet galime tuo pačiu metu panaudoti savo ukį ir politiniems tikslams. Ekonominės priemonės prieš Lietuvą turi buti laikomos teisingomis revanšo priemonėmis prieš sutarčiai priešingą elgimąsi su vokietybe Klaipėdos krašte. Vokiejai neru pi nutraukt ekonominiai sant. Jei Lietuva vėl sugrąžins Klaipėdos krašte sutarčiai atitinkančią padėti, tai Lietuva sviesto importo atžvilgiu bus traktuojama ne kitaip, kaip kitos valstybės.

Japonija "Raudonųjų Kepurių" Nebijanti

"Morning Post" žiniomis ties Mandžurijos pasieniu sukoncentruota 20% visos Sovietų kariuomenės.

Iš Japonijos į Korėją ir Mandžuriją taip pat vežama kariuomenė. Port-Arturo uoste stovi II-ji ir III-ji japonų eskadros. Japonų ginklu ir šovinių dirbtuvės veikia ir dieną ir naktį. "M. P." praneša, kad japonų karo štabas jau senai turįs paruošęs karo veiksmų planą. Į Sovietų kariuomenės koncentravimą japonai žiuri gana ramiai, nes jų specialistai yra įsitikinę, kad raudonoji armija negalėsianti ilgai priešintis japonų kariuomenei. Japonų spauda rašo, kad jei Japonijai teks griebtis ginklo, tai ji visam pasauliui parodysianti savo galią.

Esą ir 1904 metais daugelis manė, kad milžiniška Rusija nugalėsianti mažą Japoniją, bet japonai sutriuškino rusų galybę. Todel japonų tauta nebijanti grąsinimų. Japonai gerai žiną kiek esąs vertas rusų šaukimas: "kepurėmis užmėtysim!". Rusų imperijos "kepurės nenugalėjusios Japonijos, o dabar nenugalėsiančios jos ir "raudonosios kepurės".

Klaipėdos Atvadavimo 11 metų Sukaktuvės

Sausio 15 sukako 11 metų kaip buvo atvaduotas Klaipėdos kraštas. Atvadavimo sukaktuvės buvo minimos Kaune ir kitose Lietuvos vietose.

Bet ypač iškilmingas minėjimas buvo Klaipėdoj ir visame Klaipėdos krašte. Kapinėse buvo pagerbti mirusieji Klaipėdos kraštą vaduodami sukilėliai. Pamaldos buvo atlaikytos katalikų ir evangelikų. Įvyko iškilmingas Maž. Lietuvos Gelbėjimo komiteto posėdis. Vakare Šaulių namuose buvo viešas vakaras su prakalbomis. Dalyvavo gubern. Navakas, direkt. pirm. Šreiberis, M. Jankus ir daug kitų žymių klaipėdiečių.

Iškilmėms iš Klaipėdos buvo perduotos per Kauno radio.

Lietuvos Delegacija Deryboms su Anglija

Jau galutinai sudarytas delegacijos sąstatas deryboms su Anglija. Pirmininku, kaip jau buvo musų pranešta, yra ministeris Balutis ir delegacijos nariai: prekybos rumų pirmininkas Dobkevičius, finansų ministerijos prekybos departamento direktorius Kuzminskas. Delegacijos vyriausiu ekspertu (žinovu) B. Gineitis, "Maisto" ir pienocentro atstovas Londone, bus pakviestas dar vienas kitas ekspertas iš kitų žinybų.

Lietuvos su Anglija prekybos dedrybos prasidėjo Londone, sausio 26 dieną.

Lietuvos Protestas Vokietijai

Jau žinome, kad Klaipėdos Gubernatorius, pasirėmęs svetimšalių įstatymu, įsakė atleisti 103 svetimšalius valdininkus, Vokietijos piliečius. Buvo pasielgta teisėtai. Bet tas tuoj atsiliepė už sienos ir vokiečių spauda ėmė šaukti.

Netrukus vokiečių spauda puolimą dar labiau sustiprino. Vokiečių valdžios spaudos agentura išsiuntinėjo laikraščiams žinią, buk lietuvių jaunieji šauliai ir lietuvių pasienio policija ketina suimti Klaipėdos Seimelio atstovus ir priversti atsistatydinti Direktoriją.

Lietuva tuoj po to išsiuntinėjo savo paaiškinimą visoms žymesnėms Europos spaudos agenturoms, kad vokiečių žinios yra prasimanytos, nes Lietuva nusistačiusi laikytis tarptautinių nuostatų ir pasižadėjimų, o visi Lietuvos žygiai Klaipėdos krašte yra pagrįsti teisiškai ir suderinti su padarytomis sutartimis del Klaipėdos krašto.

Be to, ryšium su paskleistais gandais Lietuvos pasiuntinys Berlyne dr. J. Šaulys, Lietuvos vyriausybės pavestas, vokiečių užsienių reikalų ministerijai pareiškė smarkų protestą prieš tokių gandų skleidimą. Jis pabrėžė, kad atsakomybė už galinčius kilti iš to neramumas, savaime supranta ma, tenka vokiečių vyriausybei.

Kalendoriai

Kas norite įsigyt Dariaus-Girėno istorinį arba kitų rušių kalendorių, prisiųskit 25 centus ir mes prisiųsime jums pageidaujamą kalendorių Kas užsirašys Amerikos Lietuvį metams ir prisiųs $1.50, tas gaus Dariaus-Girėno kalendorių Dovanai.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon st. — Worcestery

LIETUVIAI AMERIKOJ

Hartford, Conn.

VILNIAUS VADAVIMO DARBAI LIETUVOJE, AMERIKOJE IR KITUR

VVS. Veikimas Platinasi

Imant domėn Vilniaus Vadavimo idėją, besireiškiančią musų spaudoje, ir visuomenės vadų nusistatymą Vilniaus Vadavimo reikaluose, atrodo, kad Vilnius su visais pavergtais rytų Lietuvos kraštais yra svarbiausia musų tautos problema. Lietuvių tauta nebus rami pakol šioji problema nebus išspręsta. Vilniui Vaduoti Sąjungos veikimo išsiplėtojimas Lietuvoj, Amerikoj ir kitur, taipgi ir spartus darbo vykdymas persimeta į labai svarbią kovos akciją. Amerikoj VVS veikimas nėra didelis, vienok Vilniaus Vadavimo idėja sparčiai plėtojasi. Įvykusi VVS skyrių atstovų konferencija birželio 11-tą dieną, 1933 metuose, yra besiplėtojančios Vilniaus Vadavimo idėjos gyvu reiškiniu. Rezoliucijos priimtos VVS skyrių atstovų konferencijoj pažadino ne vieną Amerikoje gyvenantį lietuvį prie darbo.

Daug raštų randame Amerikos lietuvių laikraščiuose apie Vilniaus Vadavimą. Pavyzdžiui, V. M. Čekanausko, VVS skyrių Amerikoje organizacinio ir informacijų biuro pirmininko, straipsniai suįdomino daug lietuvių VVS veikimu. Daugelis kitų patriotų lietuvių yra prisidėjusių prie VVS veikimo Amerikoje, kaip: kunigas Jonas Ambotas, Nartforde; kunigas Jonas Bakšys, Rochester, N. Y.; kunigas Stanislovas Vembre, Westfield, Mass.; ir daug kitų. Ligi šioliai Hartfordo ir Philadelphijos VVS skyriai veikia pavyzdingiausiai. Dėku jų vadams, šių kolonijų lietuviai dirba rimtą Vilniaus Vadavimo darbą, kelia kapitalą Vilniaus Geležiniam Fondui. Rochesterio lietuvių kolonija stovi bene greta Hartfordo ir Philadelphijos, nes Rochesterio lietuviai turi rimtus vadus — kun. J. Bakšį ir poną Svetiką. Žodžiu, kur tik randasi uolesnių vadų, ten yra aktualus rimtas darbas VVS. skyriuose ir geros pasekmės iš veikimo.

REIKALINGA PADVIGUBINTI VEIKIMĄ

V. M. Čekanauskas, VVS. skyrių organizacinio informacijų komiteto Amerikoje pirmininkas, šių metų pradžioje Amerikos lietuvių spaudoje atsišaukė į Amerikos lietuvių visuomenę, draugijas, kuopas ir kliubus ir ragino padvigubint VVS veikimą Amerikoje. Man rodosi, kad veikimo padvigubinimas yra galimas ir reikalingas. Greta to, man rodos, jog butinai reikalinga organizacinio darbo platinimas, daugiau agitacijos raštu ir žodžiu, ypač paskaitų ar prakalbų maršrutas kolonijose. Todel, drįsta pasiųlyti Amerikos VVS. skyrių vadovybei prašymą, kad ji pasirupintų suruošti maršrutą, pakviečiant iš Lietuvos VVS centro Komiteto žymų narį Amerikon. Esu įsitikęs, kad toks maršrutas butų naudingas ir pasekmingas. Butų galima padvigubint Vilniaus Vadavimo veikimą ir skyrių skaičių Amerikoje. Kitas svarbus reikalas yra pakviest ir suįdominti lietuvius profesijų žmones — inteligentus. Be didesnio inteligentų skaičiaus neleng va paprastiems VVS skyriaus nariams veikti. Yra iniciatyvos ir rimtos vadovybės trukumas. Ypač, jeigu daugiau dvasiškių vadovautų, tas trukumas butų prašalintas. VVS skyrių narių veikimo daviniai rodo, kad kur randasi inteligentų vadų iniciatyva, ten veikimas didesnis ir pasekmingesnis.

Artinantis Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms, VVS skyrių nariai turi jausti pareigą, surengt masinius susirinkimus lietuvių kolonijose. Tokiuose susirinkimuose turėtų buti apkalbėta VVS veikimas Vilniaus Vadavimo reikale. Taipgi, gali but ne pro šalį, kad bendrai susirinkimuose Amerikos lietuviai pareikštų savo nuomonę, ar reikalinga pakviesti iš Lietuvos VVS Centro komiteto įgaliotinį Amerikon Vilniaus Vadavimo reikale, su paskaitomis ir prakalbomis? Tuomet VVS skyrių Amerikoje vadovybė žinotų visų lietuvių nuomonę — gi jei sutiktų, galėtų imtis žygių pakviesti iš Lietuvos agitatorių.

Amerikoje laikai gerėja, musų žmonių upas kyla. Todel musų tautinis veikimas turi kilti ir Vilniaus Vadavimo darbai sparčiau plėtotis. Laike krizio, mes šalinomės nuo bile kokio veikimo, nes sąlygos buvo blogos. Dabar pakila viltys. Laikas pradėt veikimą ir padvigubint VVS skyrių veikimą Amerikoje.

S. B. Pikturna

Duquesne, Pa.

ŽINUTĖS

Šiame miestely yra apie 20,000 gyventojų, apie 100 lietuvių šeimynų ir kelios dešimtys pavienių. Yra lietuvių užsidėjusių ir biznius, penkias mėsinyčias, tris valgomųjų daiktų krautuves ir dvi karčiamas. Lietuviško kirpėjo nėra, tai jeigu atvažiuotų lietuvis prityręs tame amate, tai turėtų gerą pelną. Čia kirpimo paprasta kaina yra 50 centų. Lietuviai remia savo tautos biznierius, ypač pas Alponsą Kundrotą pilna moterų nuo ryto iki vakaro, nes jis užlaiko gražiausią ir puikiausią krautuvę šiame miestely.

Vasaros laike yra puikių vietų pasivaikščiot, ypač ant Mononhelos upės tilto, dviejų mylių ilgumo.

* * *

Didžiuma lietuvių priklauso prie L.Y.L.C. klubo. Seni ir jauni lietuviai susiburę į klubą, pasistatė nuosavą namą už $25,000. Lietuviai tarp savęs užlaiko gerą sutikimą.

Kiek laiko atgal, 17 metų lenkas nušovė savo tėvą. Tėvas, paėmęs kirvį, norėjo atimt iš sunaus 60 centų ir nusinešt į karčiamą pragert. Teisme sunus liko išteisintas. **ABC**

Philadelphia, Pa.

LAIŠKAS "A. L." REDAKCIJAI

Mano draugai ir aš klausiame, kodel laikrašty nesimato daugiau "Balandėlio" raštų apie musų miesto ir apielinkės įvykius. Mes pasiilgome jo raštų ir nežinome del kokios priežasties sustojo rašęs. Gal nepriimate raštus, o gal "Balandėlis" nenori rašyti? Mes labai norime, kad "Balandėlio" žinios butų vėlei priimtos.

"Amer. Lietuvio" Skaitytojas

Redakcijos Atsakymas: Musų skaitytojo pastaba buvo padaryta, kaip tik tuojaus po musų susitarimo su "Balandėliu", kad jisai vėl rašytų žinias iš Philadelphijos. Mes per ilgą laiką negavę "Balandėlio" žinių iš Philadelphijos, pasigedome ir parašėm jam laišką. Jisai mums atsakė, kad buvo manęs, jog kitų korespondentų žinių užteks. Vienok, visi philadelphiečiai — "A. L." skaitytojai greitai pastebėjo trukumų ir klausė "Balandėlio" kas įvyko? Taigi, "Balandėlis" išklausęs visų prašymus, prižadėjo vėl suteikti žinias. Tokiu budu, visi busime patenkinti.

Brooklyn, New York

TAUTININKAI IR KRIKŠČIONIS DEMOKRATAI BENDRAI MINĖS LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS DIENĄ

Lietuvos Neprigulmybės šventė yra bendra visiems lietuviams. Todel kožną metą mylinčių savo tautą lietuvių yra atmenama įvairiais budais. New Yorko apylinkėje, išėmus bolševikus ir socialistus, visų kitų politiniai nusiteikusių lietuvių tą dieną yra atmenama, bet kiekvienos partijos atskirai. Gyvenimui ir žmonėms tobulėjant visokiose srityse, pažengėmė ir mes, ir šįmet Krikščionis Demokratai ir Tautininkai Lietuvos Neprigulmybės dieną susitarė bendrai paminėti.

Minėjimo iškilmės įvyks vasario 18 dieną, 2:00 val. po pietų, Klaščiaus salėje, Maspeth.

Programa numatoma sekanti: Kalbės, Vice-konsulas p. Daužvardis, buvęs Vienybės redaktorius J. Valaitis, adv. K. Jurgėla, kun. Pakalnis, klebonas Balkunas. Pasižadėjo sudainuoti operos artistas J. Babravičia, Lietuvos Daina, ir Chorai. Minėjimo apeigų pirmininku ir programo vedėju Dr. B. K. Vencius.

Į rengimo komisiją įeina: nuo Krikščionių Demokratų, Krušinskas, Lukoševičia, Vilniškis, Tumasonis, ir viena moteris, kurios pavardė neteko sužinoti. Nuo Tautininkų, Narvydas, Valaitis, Klinga, Šimonis, Vyšnius, Pačesa, Ginkus ir Sagevičius.

J. Sagys

Newark, N. J.

IŠ NEWARKO LIETUVIŲ VEIKIMO

Dariaus-Girėno reikalų New Jersey lietuvių komitetas jau yra atlaikęs keletą savo posėdžių ir rengiasi prie didelio veikimo.

Vasario 16-tos dienos Lietuvos Nepriklausomybei minėti Newarko ir apylinkės komitetas posėdžiauja ir daro pasiriuošimus, kad visus šios apylinkės lietuvius sutraukus. Kalbėti jau yra pasižadėję: Liet. Gen. Kon. Pulk. P. Žadeikis, "Vienybės" red. Tysliava, senas darbuotojas p. V. Jankauskas, kun. Ig. Kelmelis ir dar laukiami atsakymai iš kitų.

New Jersey lietuvių Prekybos Butas savo metiniame narių susirinkime sausio 19 d. užtvirtino pereitais metais rinktą valdybą, išrinko savo atstovą į A. L. Ekonominį Centrą A. S. Trečioką; nutarė užsisakyti iš Lietuvos visokių likerių už $100. vertės išbandymams.

Lietuvių Paskolos ir Statybai skolinimo D-jos (Lith. B. and L. Ass'n) apyskaitos už 1933 metų veikimą patenkina savo narius gautu pelnu, kuris yra virš 5%. Pereitais metais buvo netoli 7%. **A. S. Trečiokas**

Philadelphia, Pa.

VISU SMARKUMU RENGIASI

Krikščionių Sąryšis visu smarkumu rengia Lietuvos Nepriklausomybės Dienos minėjimą, penktadienį, vasario 16-tą, kaip 7:30 vakare, šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 331 Earp gatvės, Philadelphia, Pa. Lietuvių Krikščionių Sąryšis jau kelintą kartą susirinko, pilnai apspvarstyt prisirengimą prie viršminėtos dienos paminėjimo.

Sulaukiame šešiolilktus metus nuo tos dienos, kada Lietuva tapo laisva. Malonu mums ir visai lietuvių tautai džiaugtis sulaukus tos teip garbingos visų laukiamos dienos. Neatsilikime nuo musų brolių ir sesučių Lietuvoje, bet kartu su jais džiaugkimės toje brangioje šventės dienoje. Lietuvių krikščionų sąryšis nusistatė energingai ir džiaugsmingai paminėti nepriklausomybės šventę, užkviesdamas visus šio miesto lietuvius dalyvauti.

Sekamam penktadienio vakare, vasario 16tą,bus išpildoma labai įdomi programma. Šį metą sąryšis dar energingiau rengiasi: Trijų parapijų vargoninkai, kurių priešaky yra Jonas Hodelis, šv. Kazimiero parapijos vargonininkas; p. Staniškis, šv. Andriejaus parapijos ir A. Dryža, šv. Jurgio parapijos, visi ruošia muzikališką programos dalį. Apie tinkamą paminėjimo surengimą rupinasi visų trijų parapijų dvasiškiai: šv. Kazimiero parapijos klebonas Ignas Valančiunas; jo pagelbininkas kun. Petras Laumakis, kun. Juozas Čepukaitis, šv. Andriejaus parapijos klebonas, ir kun. Ignacas Zimblys, šv. Jurgio parapijos klebonas.

Svietiškiai taipgi darbuojasi: sąryšio pirmininkas Pranas Pukas, dirbęs prie Lietuvos atstovybės, Washington, D. C.; Antanas Užumeckis,— didis Lietuvos patriotas; panelė Ona Unguraitė, žymi darbuotoja; Kazys Dryža, kuris visados savo darbu prisideda prie lietuvių darbuotės.

Viršminėtų ypatų rupesčiu, jau pilnai parupinti kalbėtojai. Sekantieji garbingi svečiai pasakys prakalbas: 1 Pennsylvanijos gubernatoriaus pirma ranka: Leitenantas Gubernatorius Edward C. Shannon; 2 Lietuvos Konsulo pagelbėtojas iš New Yorko, Petras Daužvardis; 3 bus ir vietinių kalbėtojų. Tai pirmą kartą teko mums laimė turėti tokius žymius svečius musų tarpe: panelė M. Mitruliutė, vargoninkė ir solistė, iš Chester, Pa.; žymių vyrų solistų; visų parapijų chorai, svarbiausia, tai bus labai gražus ir įdomus perstatymas vardu "Laisva Lietuva," A. Vanagaičio. Šis perstatymas tikrai atvaizduoja, kaip tapo iškovota laisvė, kurią mes ir visa lietuvių tauta minėsime vasario 16 dieną. Visi šio miesto lietuviai labai susidomavę šiuo perstatymu.

Noriu priminti, kad lietuviai iš arti ir toli lankytusi į ši teip įdomų ir gražų vakarą paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Visi lietuviai, papuoškite savo namus Lietuvos ir Amerikos vėliavomis. Paminėkime šią šventę tinkamai. **Balandėlis**

—o—

Kada gi "Ateitis-Sandara" Įsikurė?

"A. L." 4 nr. p. V. M. Čekanauskas parašė ilgą polemišką raštą "Sandaros Jubiliejus". Tame rašte jis daug nusidėjo tiesai, pirmiausia pažymėdamas, jog Sandara įskurė 1919 metais, o kita jog "Ateitį" įkurė A. Rimka. Jei p. Čekanauskas but pažiurėjęs Sandaros konstituciją, tai jis but radęs, jog Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara įsikurė Brooklyne, N. Y. Sausio 3 d., 1914, laike visuotinojo lietuvių seimo (tuo laiku, kada tarp tautininkų ir socialistų pasidarė skilimas). Dabartinieji Sandaros įstatymai galutinai buvo priimti trečiame metiniame suvažiavime Brooklyne, spalių 19-22 dd., 1916 metais. Tarp 1914 ir 1916 m. veikė tuomlaikiniai trumpi įstatymėliai, kuriuos buvo paruošę pp. J. O. Širvydas, R. Karuža ir kt., kurių visų pavardžių dabar apygreit negaliu prisiminti.

Delei "Ateities" atsiradimo, tai daugiausia yra medžiagos 2 "Sandaros" numeryje, sausio 10, 1923 m., kuriam ant pirmo puslapio virš "Sandaros" antraštės išspausdinta didelėmis raidėmis "Dešimts metų sukaktuvių numeris" redeguotas tuo laiku p. V. J. Šliako. Tame numeryje tarp kitų paveikslų ir straipsnių, yra str. ir paties p. V. M. Čekanausko su jo fotografija. Tame nr. atspausdinta "Ateities" kurėjai, butent: J. P. Tuinila, K. Jurgeliunas, A. Ivaškevičius, M. Mockapteris, K. Pratapas, P. Rupkelis, P. Čiaplikas, K. Vileišis, K. Sungaila, J. Klimas, U. Gendrolis, P. Bartkevičius (žiur. str. "Aplinkybės, kuriose atsrado "Ateitis-Sandara" — "Sandaros" 2 nr., 1924 m., kurį parašė J. P. Tuinila). Kituose str. dar dadėta ir daugiau bostoniškių ir be to dar ir iš apylinkės, iš kitų miestų. V. M. Čekanausko minimas A. Rimka prie "Ateities" atėjo vėliau kaipo redaktorius, rodos jau po Matui Šalčiui (pirmasis "Ateities" redaktorius buvo Julius Baniulis, dabartinis "Vienybės" sandarbininkas).

1924 metais ALTS šventė 10 metų jubiliejų, šiemet jau yra 1934 metai, tai ar nepasidaro 20 metų sukaktis p. Čekanauskai? Kodel Tamstai 1924 metais labai patiko ALTS. 10 metų sukaktis, o jau šiemet, 1934 metais, nepatinka 20 metų sukaktis, kad savam str. ir dar tokiame negražiame, kolojančiame, lietuvių (neva rašoma "vadų") išniekinančiame, negražiomis spalvomis ir kas sakinys kartojančiame, kad Sandara gyvuoja tik 15 metų. Ar jau po 10 metų (nuo 1924 m.) tokia pas jus atmintis pasidarė?... Bet čia rodos ir atminties nereikėtų, reikėtų tiktai Konstituciją (išleistą 1918 m.) pažiurėti ir 26 puslapy pamatyti; tenai atspausdinta: "ALTS". gyvavimo pradžia padaryta po antrojo visuotinojo seimo Broklyne, N. Y. 14 m. spalio 3 d.".

"Ateitis" pasirodė sausio 14 d., 1914 metais. Kada dar oficialiai nebuvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, tai "Ateitis" rupinosi tais pačiais principais ir idealais, kuriais ir dabar tautininkai vaduojasi, o jau nuo spalių pradžios, 1914 metų "Ateitis" virto tikruoju ALTS. organu (nuomojamų, taip panašiai kai TMD. nuomodavo "Vienybę", "Lietuvą", "Sandarą", "Dirvą").

Šias pastabas čionai primenu ne p. Čekanauskui, bet "A. Lietuvio" skaitytojams, kuriuos jis tuo rašiniu yra suklaidinęs. V. M. Čekanauskui jo klaidų, kaip iš spaudos matosi, neverta rodyti, nes jis skaitosi neklaidingu, kaip tie buvę Rusijos carai; aiškiai matosi iš jo žygių Hartforde ir kitur.

"Ateities-Sandaros" bendradarbis

Buk Sveikas

Rašo **Dr. Kazimieras S. Michalski**
15 Vernon Street Worcester, Mass.

SUKIETĖJIMAS KRAUJAGYSLIŲ (Arteriosclerosis)

Žmogaus kunas yra pripintas įvairių kraujagyslių ir gyslių tinklu, ir kuomet tos gyslos ir kraujagyslos sukietėja, buną nebelanksčios kaip kad buvo jaunystės dienose, jos pasidaro trapios ir gali prakiurti, arba perlužti, kas suprantama, kunui gali padaryti daug žalos arba mirtį atnešti. Kiekvienas žmogus pasiekęs tam tikrą metų amžių kenčia del kraujasgylių sukietėjimo, tačiau žmogus užsilaikąs save geram sveikatos stovy iki 50 metų amžiaus, gali išvengti gyslių sukietėjimo padėties, tokiu budu jo viduriniai organai ir smegenys veiks normališkai iki galui.

Tarpe daug žymių priežasčių del kraujagyslių sukietėjimo prieš sulaukšiant seno amžiaus, daugiau paliečia vyriškąjį negu moteriškąją lytį; tomis priežastimis gali but paveldėjimas, alkoholizmas, sifilis, švino nuodai, cukrinė arba diabetes, reumatizmas, inkstų ligos, išmetimas bereikalingai iegų arba persidirbimas, perviršis įvairių alkoholinių gėrimų, persivalgymas, sėdėjimas ir nedarymas pratimų — eksersaizų.

Kas svarbiausia, kad kraujagyslių sukietėjimas prasideda nuo širdies kraujagyslės (aorta — vyriausia kraujagyslė), paskui seka smegenų ir vėliau viršutinių ir žemutinių kraujagyslių sukietėjimas. Jos praranda lankstumą, viduje kraujagyslių sienų pamušalas lieka panašiu kiaušinio lukštui, kraujo spaudimas nuolatos didėja, o tuo pačiu laiku kraujo indėliai mažėja ir kietėja, taip kad jie pasidaro sustingę ir trapųs, ir aišku, kad tokį padėtis sustabdo organizmui maistą ir tokiu budu dar gyvas žmogus, o jau pasidaro mirtinu kunu.

Kuomet kraujagyslių sukietėjimas pasiekia aukščiausią laipsnį, jų paviršis buna kietas lig kaulas. Pradeda tuojau pasireikšt kvaitulis, išseka jausmingumas, netekimas atminties, pasireiškia įžeidimas inkstų, praradimas regėjimo, skausmai paširdy, burnos išsiputimas, skirtingas alsavimas, žmogus tiesiog pasidaro beiegis ir nieko negalintis.

Kad išvengt tų priežasčių, reikia kuną suprast, kad jį išlaikius higieniškai, gyvume, dietoj, ir tam panašiai. Reikia vidurius laikyt liuosus, veiklius, nes tai pagelbsti punktuališkai jaknų ir inkstų veikmei. Reikia vengt alkoholiaus, imt moderniškus pratimus — eksersaizus. Kaikurios gyduolės daug ką gali pagelbėti tame reikale, bet jos turi but pritaikytos prityrusio gydytojo po atsargaus ir nuoseklaus ligonio ištirinėjimo.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą
TRUMPAS KELIAS į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

Velykinė Ekskursija!

Rengiama
Liet. L. A. Sąj. Amerikoje
Populiariu Garlaiviu
DROTTNINGHOLM
Išplaukia iš New Yorko
Kovo (March) 17 d., 1934 m.
Ekskursiją vadovaus filmininkas p. K. LUKŠIS

Kiti išplaukimai:
S. S. Drottningholm, vasario 17
M. L. Kungsholm, balandžio 4
M. L. Gripsholm, balandžio 21
M. L. Kungsholm, gegužės 7

Norį kartu keliauti kreipkitės į LLA SA narį, arba į bet kurį autorizuotą agentą

SWEDISH AMERICAN LINE
10 STATE ST., BOSTON, MASS.

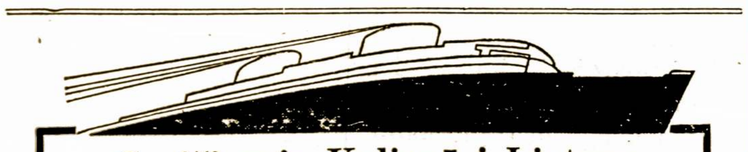

Greičiausia Kelionė į Lietuvą
BREMEN • EUROPA
EKSPRESINIS TRAUKINYS laukia prie laivo Bremerhavene ir užtikrina patogų nuvykimą į KLAIPĖDĄ.
Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais
HAMBURG - DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN - NEW YORK
TREČIOS KLESOS LAIVAKORTĖS IŠ NEW YORKO Į KLAIPĖDĄ IR ATGAL $170.50 ir daugiau
Taipgi nuolatiniai išplaukimai gerai žinomais kabininiais laivais. — Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo.
Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
252 BOYLSTON STREET, BOSTON, MASS.

Trumpiausia Lietuvos Istorija Tik 25 centai

Visų trumpiausią Lietuvos Istoriją yra parašęs buvęs "Vienybės" redaktorius, dabartinis Lietuvių Radio programos vedėjas New Yorke, Jonas Valaitis. Ta Istorija parašyta 1933 metais ir pardavinėta po 25 centus. Jos jau mažą beliko neišparduotos, gi ją dabar parduodam tik po 25 centus. Taigi, kiekvienas lietuvis ją įsigykite. Ją perskaitysite per pusvalandį. Kadangi ji labai aiškiai parašyta, per tą laiką patirsite svarbiausius Lietuvos įvykius. Taupink piniguș į laiką!

Istoriją parduodame, mes, kreipkitės adresu:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

DU VEIKALUKU-VAIKŲ TEATRUI
Keturios Metų Dalys
ir
Raudona Kepuraitė
Abu Veikaluku Vienoj Knygelėj
Parašė Lietuvos Žymus Dainus — Poeta
JUOZAS NARUSEVIČIUS
Abu veikalėliai parašyti eilėmis, dalyvauja chorai, vaikai solistai ir nesolistai. Žodžiu, veikalukai puikus ir įspudingi. Norint sulošt, reikia užsisakyt apie 15—20 knygelių. Knygelė 10 centų. Kreipkitės:—
Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

Dariaus-Girėno Sieniniai Kalendoriai 1934 m.

Jau Gatavi!

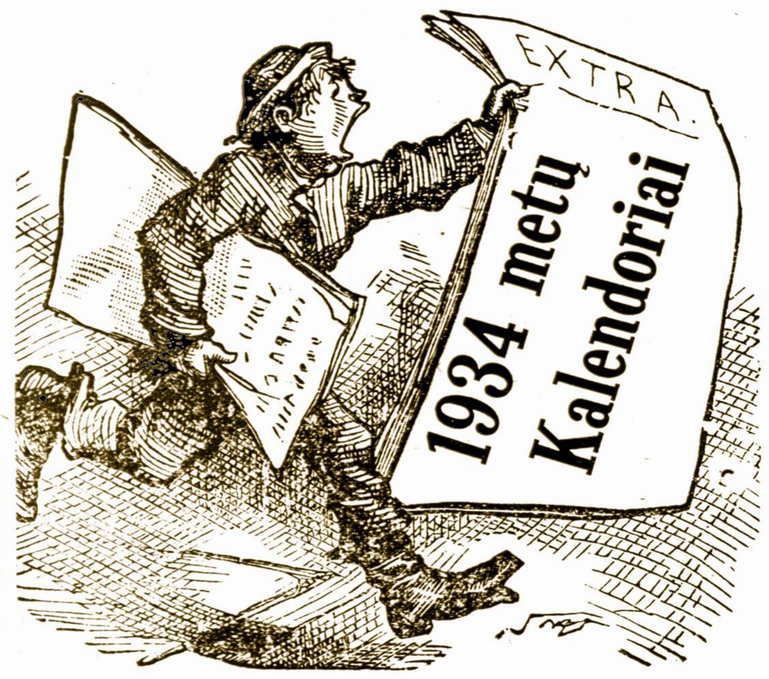

Visi vietos Amerikos Lietuvio Skaitytojai, pilnai užsimokėję už prenumeratą, yra prašomi ateit Amerikos Lietuvio raštinėn ir pasiimt Dariaus-Girėno Kalendorių dovanai. Gi visi kiti musų skaitytojai iš kitų miestų, k u r i e yra pilnai užsimokėję už Amerikos Lietuvį, prašomi prisiųst 10 centų krasaženkliais persiuntimo lėšų padengimui O tų, kurių prenumerata už Amerikos Lietuvį yra užsibaigus, ją pasinaujinant, reikia pridėt 10 centų ekstra, jei norima kalendorius įsigyt. Nedaro skirtumo, ar tai prenumerata butų iš S u v. Valstijų, Kanados ar Lietuvos, visiems kurie pasinaujins savo prenumeratą ir prisiųs 10 centų prisiuntimo lėšoms padengt, gaus tą istorinį Dariaus-Girėno Kalendorių Dovainai.

Mums daug lėšavo to kalendoriaus padarymas, tačiau nesigailime, nes išėjo neapsakomai gražiai iš dailės pusės, o taipgi bus reikšmingas istoriniu atžvilgiu – primintinas musų lakunų pasišventimą ir jų pasiaukavimą savo tautos garbei. Po apačiai Dariaus-Girėno paveikslo, telpa jųjų testamentas.

Todel patartumem kiekvienam musų skaitytojui tą istorišką Dariaus-Girėno Kalendorių įsigyt iš anksto. Taip-gi prašytumem gerb. savo skaitytojų gaut mums vieną kitą nanują skaitytoją, nes ir jie turės progos įsigyt tą Istorinį Kalendorių Dovanai. Visais Reikalais Kreipkitės Šiuo Adresu:

AMERIKOS LIETUVIS - 14 VERNON STREET - WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvio prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50; užsieny — Lietuvoje $2.00. Norintiems gaut Dariaus-Girėno Sieninį Kalendorių, reikia pridėt 10 centų ekstra.

JAUNIMO SKYRIUS

KETURIOS KARALAITĖS
Pavasaris, Vasara, Ruduo ir Žiema

Aukštai, aukštai debesiuose stovėjo puikųs rumai, o juose gyveno karalius ir keturios jo dukterys. Viena jų vadinasi Pavasaris, kita — Vasara, trečia — Ruduo, o ketvirta — Žiema.

Visos karalaitės buvo labai gražios, bet labiausiai visų mylima buvo pati jauniausioji — Pavasaris.

Ruduo ir Vasara stengėsi nors dalinai buti į seserį panaši, bet niekuomet jai neprilygdavo.

Visoje valstybėje, kaip lygiai ir karaliaus pilyj, visi labiausiai bijojo Žiemos karalaitės. Jinai visiems budavo šalta ir nejauki, o šypsena retai, kada jos veidą puošė.

Ten pat prie puikių rumų buvo sodnas, kuriame karalaitės žaisdavo. Tame sodne augo gražųs medžiai ir gėlės.

Karalaitei Žiemai buvo permaža žaidimų pilyj ir sodne — niekam nieko nesakant, apleido puikų debesiuose butą ir ant žemės nusileido. Tai iš karto žmonės pajuto, atnešė šaltį su savim. Pradėjo pagal savo skonį žemę puošti!

Baltomis sniego žvaigždutėmis apdengė pievas, laukus, medžius ir krumus. Upės ir kudros storu ledu apsidengė.

Šaltis skverbėsi į žmonių butus ir paukščių lizdus, taigi visi garsiai šaukė: aštri žiema, negailestinga žiema. Kiekvienas dangstėsi, kaip galėjo, kad butų šilčiau, kiekvienas nuo žiauraus šalčio saugojosi, kaip galėjo. Tie skundai taip garsiai skambėjo, kad juos net karaliaus debesiuose išgirdo. "Kur Žiema? kur Žiema?— šaukė užsirustinęs — taip senai pilį apleido. Turbut ant žemės nusileido, girdžiu žmonių skundus, aimanavimus". Sušaukė visas dukteris, Pavasarį, Vasarą, Rudenį, žiurėjo jos nerimaujančiai į tėvo veidą.

Duodu įsakymą čia Žiemą atvesti, įkirėjo žmonėms, gyvuliams, užmigdė medžius ir krumus, visur gvenimas apmirė! Tebėga mano tarnai ir ją čia atveda!

— Nesirustink, tėveli, — prašė Pavasaris, jinai žemei jau taip žiauri nebuvo. Didelį šaltį į ją atsiuntė, bet baltu sniego apsiaustu ją apklojo. Gėlės, medžiai užmigo, bet suvis nepaliovė gyventi. Girdėjau nekartą, kaip vaikai rogutėmis važiuodami arba ant ledo čiužinėdami, džiaugsmingai šukaudavo: — Kokia tai maloni Žiema, butų gerai, kad jinai niekuomet nesibaigtų!

Prašvito niurus karaliaus veidas, kai šiuos Pavasario žodžius išgirdo.

Tą pat valandą atsistojo prieš tėvą Žiema. Jos veidas buvo taip baltas, kaip ir suknelė, kuria buvo apsivilkusi. Išgąstingai pažvelgė į tėvą. — Nepyk, tėveli, — šaukė visos seserys, — jau daugiau niekuomet jinai tavęs neužrustins. — Leisk, tėveli, — prašė Pavasaris.— man dabar ant žemės nusileist. Papuošiu ją gėlėmis, žaliumynais, šiltais saulutės spinduliais pažadinsiu ją iš miego, paukščių čiulbėjimą pralinksminsiu. Buk ramus, man žmonės už tai bus labai dėkingi.

Leido karalius Pavasariui ant žemės nusileisti ir didi linksmybė žemėj užviešpatavo.

Paukščiai, ją regėdami, iš toli atlėkdavo, medžiai ir krumai, nuo ledo ir sniego pasiliuosavę, sprogo, skleisdami žiedus ir lapus. Visi džiaugsmingai šaukė: Pavasaris, Pavasaris!

Jos reginiu gerėjosi vaikai, džiaugėsi jauni ir seni, poetai ją gražiais eilėraščiais apdainuodavo, o dailininkai jos gražų paveikslą piešdavo.

Kai karalaitė Pavasaris grįžo į savo tėvo pilį, dabar prašė karalaitė Vasara:

— Leisk man, tėve, dabar ant žemčs nusileisti. Tėvas dukters prašymui neprieštaravo ir nelaukus, Vasara žemę pasveikino. Karalaitė tuojaus stvėrėsi darbo, nenaikindama to, ką Pavasaris padarė. Dar labiau augino ir tarpino medžius ir krumus, pievose gėlių prisėjo, laukus auksiniais javais nuklojo, o sodnai net raudonodavo nuo vyšnių, serbentų, raudonų obuolių ir geltonų kriaušių. O, kaip buvo dėkingi jai žmonės už tas geradėjystes!

Patenkinta grįžo į pilį debesiuose.

Prieš karalių dabar nedrąsiai atsistojo Ruduo ir širdingai prašė: — Jau visos mano sesutės buvo žemėje, leisk ir man, tėveli, ten paviešėti. O kai tėvas jos troškimui neprieštaravo, tarp žmonių jautėsi labai laiminga.

Didis judėjimas ir gyvybė žemėj užviešpatavo. Sodnuose rinko vaisius, nuo lauko bulves, nuo daržų daržoves, visos palėpės, klėtys, špykerės, rusiai prisipildė javais, vaisiais ir daržovėmis.

Karalaitė Ruduo, žmonių laime patenkinta, pakeitė lapų spalvą ant geltonos ir raudonos. Dabar kitaip atrodo visas pasaulis ir visa gamta. — Ruduo gražus ir derlingas, — visi aplink kalbėjo. Taip paskutinė iš karaliaus dukterų apleido žemę, o kai visos sustojo prieš tėvą, tarė jom:

— Atnešet daug laimės ir džiaugsmo žmonėms žemėj gyvenantiems. Taigi nuo šio laiko kasmet iš eilės grįšite ant žemės, tačiau tu, Žiema, niekam nebuk žiauri!

Ir nuo to laiko kasmet męs turime keturias metų dalis: pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą. **J. Naruševičius**

VAIKAI IR "ŽIBURĖLIS"

Skaito laikraštį Onytė —
Jai įdomus 'Žiburėlis",
Mėgsta draugiai apsakyti
Jo įdomias pasakėles.

O Stasiukė — draugė josios
Prižadėti nuolat utri,
Kad tą brolis sužinosiąs
Ir praleisiąs dar į burį.

Mat, Stasikė ir broliukas
Dar nemoka paskaityti,
Taigi — nors po trupučiuką
Turi buriui apsakyti.

Tas burys — taip pat vaikučiai,
Tik mokyklas jie nelanko,
Nes dar yra permažučiai —
(Vos penkti kitiems sukanka)...

Bet — ar moka, ar nemoka —
Paskaityti "Žiburėlį",
Tie vaikučiai jaučia stoką
Sau gražiųjų pasakėlių.

"Žiburėly" tiek malonės —
Tiek jų daug ten prirašyta,
Ir visi to burio "žmonės"
Laukia jų kaip saulės rytą.

Jie Onytei dėkingumą
Per Stasikę mažą reiškia,
Nes ji turi daug uolumo
Ir atpaskoja aiškiai.

Bet labai jie laukia laiko —
Kai lankys visi mokyklą,
Kai del jų — kiekvieno vaiko,
Bus parupinta skaitykla.

Ten pirmiausiai "Žiburėlį"
Visi tariasi prašyti,
(Kitas net ir pasakėlę
Nutarė jam parašyti).

Tik palaukti jiems bereikia,
Kol bus metai jų atėję...
O dabar nors tiek veikia —
Skleisdami tai, ką girdėję...

Leiskite tą laikraštėlį! —
Prašo jie Raudoną Kryžių,
Nes skaityti "Žiburėlį"
Yra jie jau pasiryžę...

O kai jie pažins jo raštą —
Tai kitiems skaitys iš jojo,
Ir vėl skleis po visą kraštą
Tai, ką skaitė, sužinojo....

Kai užaugs maži broliukai
Vėl skaityti jie mokysis,
Ir visi po trupučiuką
Vienas kitą vysis, vysis...

Tik jau prašo "Žiburėlį",
Kad jis eitų — nesustotų;
Per kiekvieną puslakštėlį
Laimės džiaugsmą vis aukotų.

Tik jau meldžia "Žiburėlį",
Kad jis eitų nesustojęs,
Nes per tokį laikraštėlį
Laukia jų gražus rytojus.

Kai užaugs, atmins ilgiausiai
Dieneles gražios vaikystės, —
"Žiburėlis" bus geriausiai
Dorus jausmus jiems išvystęs!..

Kaunas, 1928 III. 29 d. **Arėjas Vitkauskas**

Kas Vyną Išrado?

Persai turi tokį padavimą. Esą jų karalius Džemsidas, kuris viešpatavo 12 metų anksčiau už karalių Saliamoną (1020—980 prieš Kristaus gimimą) išradęs vyną. Karalius labai mėgdavęs sultingas vynuoges. Norėdamas jas nuo gedimo ilgiau išlaikyti, įsakė iš jų išsunkti sunką ir supilti į didelius akmeninius indus ir pastatyti šalton vieton. Kiekvieną dieną jam atnešdavo tos sunkos pamėginti ir kuomet ta sunka įgavo kartų skonį, jis įsakė tuos indus su sunka kietai uždaryti ir užantspauduoti, manydamas, kad tai nuodai. Tie indai su tais "nuodais" taip ir paliko stovėti. Kartą sunkiai susirgo jo mylimoji žmona. Ją labai vargino galvos skausmai. Ji nebepakęsdama tų skausmų, nutarė nusižudyti. Karalius, norėdamas išpildyti žmonos norą, įsakė atnešti tų nuodų, kurie del visko buvo palikti neišpilti. Kai tik karalienė išgėrė tų nuodų, tai ji pasijuto visai kitaip. Ji pasidarė linksmesnė ir visai nebejaute jokio galvos skaudėjimo. Ir dar kiek išgėrus, ji ramiai pramiegojo visą dieną ir naktį ant rytojaus atsikėlė visai sveika. Sužinojęs karalius apie žmonos pasveikimą, pakėlė didelį balių. Nuo to laiko tie "nuodai" liko karališkų rumų mėgstamuoju gėrimu.

Išmokite Juoktis

40 mašinėle rašytų puslakščių juokų iš viso pasaulio už vieną dolerį išsiųs: Rašytojas Arėjas Vitkauskas, Kaunas Lithuania.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Šalin Rankos Nuo Sovietų Sąjungos

Maskvoje, Visos Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos, Kongreso suvažiavime (sausio 27, 1934 m.), kuriame bolševikų dikt. Stalinas turėjo progos pareikšt savo nuomonę apie Sovietų su Japonija karą, apie Prancuziją ir Lenkiją, o taipgi Vokietiją ir Suvienytas Valstijas. Jis sakė, kad Sovietų Sąjungai pasisekė užmegzt draugiškumo ryšius su iki šiol gana agresingai nusistačiusiomis prieš Sovietų Sąjungą šalimis — tai yra Lenkija ir Francuzija. Gi su dabartine Vokietijos vyriausybe Sovietų santykiai labai įtempti — pastarosios programan įeina Pabaltės valstybės, atskyrimas Ukrainos nuo Sovietų ir pataikavimas Japonijai. Anot Stalino išsitarimo, tai "kišimas snukio į svetimas bulves."

Už visą ne taiką, Stalinas savo kalboje daugiausiai kaltino Japoniją. Jis sakė, kad Japonija atsisakė daryt su Sovietų Sąjunga bile kokią nepuolimo sutartį. Jis nurodė, kad Japonija koncentruoja savo kariuomenę užimt Sovietų Pamarę Mandžurijos Vladivostoko link, ir kaltino ją už kesinimąsį atimt Rusijos pravestą Tolimų Rytų geležinkelį, ir tam panašiai. Jis savo kalboje ypatingai perspėjo Japoniją, kad, jeigu ji išprovokuotų su Sovietais karą, tai butų mirtinas karas ne vien tik kovos fronte, bet ir užpakaly mušio linijos, kur komunistų sandraugai pasistengtų suduot mirtiną smugį šavo bendrąjam priešui.

Stalinas sako, kad šis busimas karas, jeigu jis įvyks, bus ne vien Azijos karas, jis bus ir Europos karas, kuris neapsieis be revoliucijos; jis bus toks baisus, kokio dar žmonijos istorijoje nėra buvę.

Nors Tarybų Rusija Stalino lupomis ir gazdina Japoniją ir pati sparčiai rengiasi karan, tačiau ji turi viltį Suvienytų Valstijų taikos inicijatyvoje, kurių aktyviškas dalyvumas taikos konferencijose galėtų karo pavojų atitolint...

Suvienytų Amerikos Valstijų Senatas dauguma balsų priėmė prezidento Ruzvelto įstatymo sumanymą, kuriuo numatoma suvalstybinti visą auksą. Tokiu budu valstybė konfiskuos visą dabar esamąjį auksą Federal Reserve Banke ir kituose bankuose. Doleris bus atpigintas tarpe 50 ir 60 centų.

Seni ir Nauji Amatai

(F. L. I. S.)

Tankiai tariami žodžiai, kad mes gyvename greitam sviete, kur viskas per greit mainos, kur kiekvieno žmogaus užduotis yra save užsilaikyt. Kad save užsilaikyt, žmogus turi stot prie darbo. Ir kaip tie žmogaus darbai arba amatai persikeitė per pereitus trisdešimts metų! Ir tos visokios permainos šiandien verčia pilnamečius darbininkus imtis už mokslo save prasilavint. Šunkus darbas šiandien net ir prityrusiui darbininkui apsipažinti su visokiomis permainomis ir naujais išmislais, kurie liečia jo darbą.

Dvidešimtas šimtmetis įvedė naują industriališką pasaulį, pastatytą nuolatinėmis permainomis teknikoje, paprotyse ir teknologijoje su įvedimu naujų arba besimainančių amatų. Šiandien senesni sumanųs darbai nyksta arba jau jų visai nėra, kiti taip išsivystė, kad visai nauji amatai prasidėjo. Ir šiandien prie vartojamų mašinerijų, kurios prašalino rankų-darbo darbininkus, reikia iki paskutinio laipsnio prityrusių darbininkų.

Nauji įrankiai, nauji budai, įvairiausi produktai, tas viskas permaino amatus ir skaitlių pasamdytų žmonių.

Suv. Valstijų dešimtmetinis cenzas parodo, kad svarbiausia permaina amatuose buvo, persikėlimas žmonių nuo agrikulturiškų į kitus užsiėmimus. Pilnas skaitlius darbininkų pasamdytų agrikulturoje 1930 m., reiškė net 15% nupuolimą nuo 1920 m. kas aiškiai parodo, kad 1930 m., mažiaus žmonių dirbo agrikulturoje negu bile kada nuo 1850 m. Matyt, kad motorinės spėkos, elektrika, visoki pagerinti įrankiai ir geresni budai palengvina agrikulturos darbą, nėr taip sunku, ir nereikalauja tiek daug žmonių jį atlikti ir del tų technikališkų permainų sumažėjo skaitlius žmonių dirbančių agrikulturiškus darbus.

Ir per pereitus dešimts metų kiti ukininko darbai atsiskyrė nuo ukininkystės ir pradėjo naujus amatus, kaip tai gyvulių skerdimas, senoviškose dienose, ukininkas pats tą atliko, šiandien jau yra tam tikros skerdinyčios, ir šiandien jau kitos industrijos gamina įvairius ukininkams įrankius ir žymiai išsivystė visokio maisto gaminimas. Tik pažiurėkime kiek įvairių kompanijų į blekines deda visokius ukės produktus.

NYKSTANTI AMATAI

Ir jau geras skaitlius amatų, kurie užėmė svarbią vietą apie dvidešimts metų atgal, jau beveik visai išnyko; bet kiton pusėn, pradėta naujų industrijų kurios praeityje visai nebuvo žinomos.

Pavyzdin, vežimų ir karietų dirbėjai praeityje turėjo svarbius darbus. 1850 m. turėjome jų net 673 del kiekvieno milijono gyventojų, bet 1930 m., jau buvo tik 34. Šiandien retkarčiais girdime apie tuos amatus, ir jau ratadailiai atskirai neskaityti cenzoje. 1850 m. turėjome kubilius, šiandien jų beveik nėr, nes plieniniai bugnai, viedrai, ir kit panašųs daiktai užima vietą senoviškos medinės statinės.

Skaitlius kalvių irgi mažėja. Šiandien turime mažiaus kaip ketvirtą dalį 1850 m. skaitliaus.

Išdirbysčių fabriko sistema irgi žymiai sumažino skaitlių dirbėjų naminių rakandų (cabinetmakers). 1850 m. jų turėjome 1,600 del kiekvieno milijono gyventojų ir 1930 m., jau 472. Kaslink dailydžių jau šiandien jie negamina sau rėmus, durisir panašius kitus jiems reikalingus daiktus, jie tuos daiktus gauna iš f a b r i k ų ir dar geresnius. 1850 m. turėjome apie 982 šarvų ir balnų darbininkus del kiekvieno milijono gyventojų, bet su įvedimu automobilių ir trokų dabar turimie tik 62.

Mašinerijos įvedimas permainė kurpių ir čebatų industriją. Nuo 1850 m. ji milžiniškai išsivystė, bet darbininkų skaitlius per pusę nukirsta. 1850 m. turėjome 5,644, jau 1930 m., 2,483 del kiekvieno milijono gyventojų. Senovėje vienas kurpius padarė visą kurpę, dabar visos kurpės padarytos fabrikuose mašinomis ir vienas žmogus retai atlieka daugiaus kaip vieną atskirą darbą.

NAUJŲ AMATŲ IŠSIVYSTYMAS

Pereitais keliais metais mineralų vartojimas tapo butinai reikalingas ir angliakasyklose ir geležies industrijose skaitlius darbininkų pakilo nuo 3,338 del milijono gyventojų iki 8,351 darbininko 1920 m. Bet 1930 m. išsivystijimas visokių rušių industriališkų spėkų nukirto darbininkų skaitlių iki 6,064. Bet kiton pusėn pažiurėkime kaip išsivystymas aliejaus ir g a z o šulinių pakėlė skaitlių darbininkų nuo 99 del kiekvieno milijono gyventojų 1870 m. iki 857 — 1930 m.

Vartojimas plieno įsteigė naują amatą — statybos darbininko. Statymo darbininkas pirmu kartu buvo užrašytas 1910 m. cenzoje ir jau 1930 m. buvo 236 statymo darbininkų del kiekvieno milijono gyventojų.

1850 m. mažai šeimynų turėjo maudynių. Bet šiandien ir biedniausia šeimyna turi specialį kambarėlį pasimaudymui. 1850 m. turėjome tik 81 švinorių del kiekvieno milijono gyventojų, kuomet jau 1930 m. buvo 1,937.

Sulyginus su augimu gyventojų skaitliaus nuo 1850 m., skaitlius mašinistų metalo amatuose padidėjo net septyneriopai.

Šiandien mažai šeimininkių namie kepa duoną, pyragėlius ir panašų maistą, todel kepėjų skaitlius susidvigubino.

Transportacijoj jau šoferis užima vietą senųjų vežėjų ir vežiotojų. 1910 m. pirmu kartu šoferiai buvo atskirai užrašyti, ir nuo 500 — 1910 m. del kiekvieno milijono gyventojų pakilo iki 7,920 — 1930 m.

Graviruotojų, tepliorių, stikliorių, rakandų apmušėjų, verniksuotojų, spaustuvininkų, litografuotojų ir skalbinyčių darbininkų amatai yra kiti nauji amatai žymiai paaugę per pereitus dešimt metų.

DAUGUMAS ŽMONIŲ PROFESIJOSE

Pereitais dešimt metų daugiau žmonių imasi už profesijų, vientik gydytojų ir chirurgų tarpe skaitlius nupuolė nuo 1,757-1850 m. iki 1,253 del kiekvieno milijono gyventojų 1930 m. Kunigų skaičius visai nesimainė.

Dentistų skaitlius padidėjo nuo 126 del milijono gyventojų iki 579-1930 m. Architektų skaitlius septyneriopai padidėjo ir chemikų net penkioleriopai sulyginus su gyventojų skaitliumi.

1850 m. mažai žmonių interesavos klerikališkuose, tai yra ofisų amatuose, bet šiandien turime net 50,000 darbininkų del kiekvieno milijono gyventojų.

Ką Sako Vokiečiai Apie Žydus

Vokietijoje žydai XX amžiuje buvo nepaprastai įsigalėję. Berlyne buvo 3.-450 advokatų jų tarpe 1.-925 žydai ir tik 1.525 kitų tautų; Frankfurte prie Maino — 659 advokatai, iš jų 432 žydai, o tik 227 kitų tautų. Advokatų draugijos valdyboj iš 33 narių — 21 žydas ir 12 kitų tautų.

Žydų prieauglis be galo didelis. Taip 1800 metais visame pasaulyje buvo priskaitoma 2 milijonai žydų, o 1930 m. — jau 15 milijonų. Arijų rasė (germanai, slavai, lietuviai ir t.t.) per tą patį laiką padidėjo nuo 187 milijonų iki 606 milijonų. Taigi žydų procentaliai padidėjo dvigubai daugiau.

Vokietijoje 1925 m. per gyventojų surašymą rasta 564.379 žydai, tačiau jų skaičius buvo didesnis, nes daugelis jų užsirašė netikinčiais.

Žydai mėgsta gyventi dideliuose miestuose. 1800 metais septyniuose didžiausiuose pasaulio miestuose: Londone, Paryžiuje, Berlyne, V i e n o j e, Varšuvoje, Maskvoje ir Naujorke tebuvo iš viso 15.000 žydų, o dabar — 3 milijonai, t.y. 20 procentų viso tų miestų gyventojų skaičiaus, kitaip sakant penktadalis. Berlyne 1780 m. buvo 3.400 žydų, o 1925 m. jau 173.000.

Po pasaulinio karo ir monarchijos žlugimo Vokietijos respublikoje žydai užimdavo aukščiausias vietas. Pavyzdžiui, prie pirmos revoliucijonierių valdžios priklausė sekantieji žydai: Haase, Kautski, Kon, Hercfield, Suffer, Beršteinas, Preis, Kahen, Freind, Levald. Jungtinės Vokietijos konferencijoje 1918 m. lapkričio 25 d. kaip atskirų valstybių atstovai dalyvavo šie žydai: iš Prusijos — Hirš, Haase, Hercfeld ;iš Bavarijos — Eisner; iš Saksonijos — Lipinski, Gradnauer; iš Viurtembergo — Heimann; iš Badeno — Haas; iš Austrijos — Hartmann.

Dar 1914 m. universitetuose iš 3.900 profesorių buvo 937 žydai, t.y. 30 procentų visų profesorių. Vien Berlyno universiteto medicinos fakultete 45 procentai profesorių buvo žydai. Visos pelningos vietos, sako hitlerininkai, jų buvo užimtos. Juos ypač kaltina komunizmo ir marksizmo (socializmo) palaikymu ir platinimu. Iš Vokietijos prie Hitlerio valdžio išvyta arba patys žydai išbėgo iš viso per 60 tukstančių.

V. M. ČEKANAUSKAS

FRANCUZŲ EKONOMINIS KRIZIS

FRANCIJA, BUVUS EKONOMIŠKAI PATVARI, PRADEDA JAUSTI EKONOMINĮ KRIZĮ

Po posaulinio karo, Francuzija buvo vienintelė ekonomiškai, patvari, šalis, pasauly. Kuomet prasidėjo ekonominis krizis Vokietijoj, Anglijoj, Amerikoj ir kitose šalyse, tai francuzai didžiavosi savo ekonomine gera buitim. Anglijoj bedarbė ir skurdas dauginosi tuojaus įžengus į 1930. Amerikoje ekonominis krizis pasireiškė pasibaigus 1929 metui. Anglijos svaras (pinigų valiuta) krito, pagaliau, Anglijoj buvo panaikinta aukso valiuta. Amerika pergyveno aršiausį ekonominį krizį savo istorijoj ir kitos pasaulio industrinės šalys labai daug nukentėjo. Bet Francija krikštavo turėdama ekonomišką gerbuvį. Tačiau pasiekiančios mus žinios, skelbia ekonominio krizio pradą Francuzijoj.

Statistinės žinios rodo, kad Francuzijoj gyvenimas blogėja. Paryžiaus ekonominio biuro patiektos statistinės žinios rodo, kad 1928 m. francuzų šeimai pragyventi kainavo 519 frankų; 1929 m. 556 fr.; 1930 m.581 fr.; 1931 m. 569 fr.; 1932 m. 529 fr. ir 1933 m. 523 frankai. Šios skaitlinės rodo, kad 1933 m. pragyvenimas brangesnis už 1928 m. Bet pastaruoju laiku pragyvenimas žymiai pakilo Francuzijoj, bedarbė taipgi pasidaugino, pramonė sumažėjo ir eksportas mažinasi. Prekybos balansas turi didelius deficitus. Kaip statistinės žinios rodo, Francuzijos prekybos balansas gale 1933 m. turi 40 bilijonų frankų deficito (apie 2 bil. 500 mil. dol. pagal dabartinę dolerio vertę).

FRANCUZIJOS AUKSO REZERVAS

Kaip Prof. Valuer teisių fakulteto Lyons Uneversiteto, dabar mokytojauja Columbia Universitete ekonomijos fakultete—New Yorke, aiškina, Francuzijos valstybiniam banke aukso rezervas milžiniškas. Jeigu visas auksas, atstovaujantis užsienio kapitalą butų ištrauktas iš Francuzijos valstybinio banko, ir jei metinis deficitas but išmokamas pagal dabartinę skalę—5 bil. fr. sumą kas metą, užimtų apie 7 metus pirm negu Francijoj laikomas auksas išsisemtų ligi 35%, kuris yra pagrindu franciuziškų frankų, paleistų į cirkuliaciją, sumoje 82-jų bilionų. Ligi to laipsnio aukso ištraukimas iš Francijos nebutų pavojingu dalyku francuziškui frankui. Reiškia, francuzų pinigų vertybė butų pastovi pagal auksinę valiutą.

Iš prof. Valuer patiektų statistinių žinių, mes žinome, kad Francija turi milžiniškus aukso rezervus. Tačiau, reikia atmint, kad Francija nemoka užsieniui pasaulinio karo skolų, ypač Amerikai, o tokios skolos siekia milžiniškas sumas. Daleiskime, jei Francija mokėtų savo skolas Amerikai, pagal jos šiandieninį prekybos balansą, deficitų daugėjimą, greitai jos auksas išsisemtų ir tada frankų valiuta butų tokioj padėty kaip angliškas svaras ir amerikoniškas doleris.

EKONOMINIS KRIZIS SUDARO POLITIŠKĄ KRIZĮ

Dabar mes veik kiekvieną dieną gauname žinių, kad Francijoje blogėjanti ekonominė buitis iššaukia labai daug neramumo. Žmonės bėdavoja, darbininkų straikai ir alkanų susirėmimai su policija miestuose, gamina viduj politišką krizį. Francuzijos užsieninė politika reikalauja naminės politiškos pastovios santvarkos ir normališkų politišku ir ekonomišku sąlygų. Blogėjanti ekonominė padėtis, pablogino viduje politišką padėtį ir kartu sudarė labai daug nerymo finansų ir politikos sferose. Tiesa, Francuzijos vyriausybių pasikeitimas tankiai paeina nuo santvarkos, valdžių pastovumas priklauso nuo Parlamento partijų susiblokavimo, reiškiančio valdžiai pasitikėjimą. Vienok pastaruoju laiku pasikeitimai Ministerijų ir Premierų, turi priežastis blogėjančios ekonominės padėties; finansų klausimas, taksų ir budžeto balansavimas sukėlė nemažai ginčų Parlamento nariuose ir Senate.

AMERIKAI SKOLĄ REIKS MOKĖT

Sekant Amerikos vyriausybės nusistatymą politiškai ir komercijos santykiavime su Francuzijos vyriausybe, atrodo, kad Suv. Amerikos Valstijų vyriausybės nusistatymas linkui Francuzijos labai žalingas pastarąjai. Prekyba Amerikos su Francuzija labai žymiai susimažino ir tebemažinasi. Amerikos turistų skaičius kas metą vykstančių į Francuziją mažėja. 1930 m. Francuziją aplankė svetimšaliai, skaičiuje 1,800,000: 1932 m. 994,000; o 1933 metais dar mažiau; turistai Francuzijoj daugumą sudaro amerikunai, pastarieji palikdavo daugelį savo dolerių Francuzijoj, dabar, kuomet Amerikos santykiai komerciniai ir politiniai pasidarė, jeigu ne antagonistiški, tai nenuoširdus, dabar amerikonai pradėjo savo kolonijas populiarizuoti turistams, centralinę ir pietų Ameriką, Europa tapo antraeilinė Amerikos turistams. Priežiastis to, Amerikos nenormališki politiški ir ekonomiški santykiai su Europos kraštais. Francuzija labiausia jaučia, nes amerikonai važiuodami į bile kurią šalį Europoj, nepraleido progos užsukti į Paryžių, ar į kurį nors pietinės Francijos rezortą žiemos metu, o vasaros metu į Alpų kalnus.

Francijos žymųs komersantai ir politinių sfėrų vadai pradeda suprasti kad jų atsisakymas mokėti Amerikai karo skolas, žalingas Francuzijai komerciniu (ekonominiu), politiniu ir turistų atžvilgiu. Esu linkęs manyt, kad Francuzija anksčiau ar vėliau bus priversta atsisakyti savo aragantiškumo ir atitaisyt seniau padarytas klaidas, kad ji mokės Amerikai skolas, nes ekonominė ir politinė jos padėtis privers ją tą žygį padaryt. Šitokią nuomonę turi buvęs Francuzijos Premieras p. Harriot ir kiti.

FRANCUZIJA IŠVAKARĖSE EKONOMINIO ir POLITINIO KRIZIO

Viduje politinė partinė kova Francuzijoje labai įtempta. Lapkričio 24-tą dieną, 1892 m., mėnesio senumo p. Sarauto vyriausybė atsistatydino. Pirm to, Daladiero kabinetas griuvo ne ilgai gyvavęs. Sudarytas kabinetas priešaky su p. Chautems, taipgi paskutiniomis dienomis sugriuvo. Tiesa, dabar svarbiausiomis Francuzijos problemomis yra ne tiek ekonomiški reikalai kiek politiški. Ekonominis krizis sumažino Francuzijos valstybiniame banke aukso rezervą ant 77,822,000,000 frankų. Pastaruoju laiku Francuzija nori gaut Anglijoje paskolą; šis faktas rodo, kad Francuzijos finansinė padėtis kitėjo. Paskutinis jos prekybos balansas kaip prof. Shinard pareiškia, turi deficito ant 567 milijonų frankų. Bedarbei plėtojantis ir įvairių produktų kainoms krintant, pramoninkai nerymsta; darbininkai nerymsta ir gale 1933 m. 30,000 angliakasių įvairiuose kasyklų centruose demonstravo, reikalaudami darbo. Šie ekonominio krizio reiškiniai žada Francuzijai blogmečio ateitį ir kartu politinį krizį. Kuomet Anglijoj, Vokietijoj ir Amerikoje ekonominė buklė biskutį gerėja, tai Francuzijoje ji pradeda blogėti.

Žinat francuzų tautinį temperamentą, jų susiskirstymą į politines ir ekonomines grupeles, įvairių partijų vadų politines rungtynes, galime numanyti, kad Francuzijoj neužilgo bus daug trukšmingų įvykių. Jos politiška galybė ir ekonomiškas patvarumas gali but žymiai sumažintas. Tarptautinės politikos fronte, Francuzija susidurs su naujomis problemomis ir kliutimis.

Gerai, kad Francuzija turi tobulus įstatymus ir socialines reformas padarius geraisiais laikais. Turi nedarbo apdraudą įvedus, bedarbių šelpimui yra nemaži fondai. Turi senatvės sulaukusiems pensijas ir kitas panašias labdarybės reikalams aprupinti įstaigas ir kapitalą. Krizio metu nedarbo apdrauda aprupins bedarbius, senelius aprupins pensijos, tokiu budu našta ekonominio krizio bus per tulą laiką lengvesnė. Bet jei ekonominis krizis pasiektų tokio laipsnio kaip Anglijoj ir Amerikoj ir pasilaikytų du ar tris metus, tai Francuzija butų politišku vulkanu. Tenai butų daugiau riausių ir sukilimų negu buvo Amerikoje ir Anglijoje, dagiau valdžių pasikeistų negu pasikeitė pastarais laikais. Galimas daiktas, kad ištižęs liberalizmas, nesolidaringa valdžia — Parlamentas Francuzijoj gautų galą, taip, kaip gavo kitose šalyse. Šitokių politiškų įvykių galima laukt Francuzijoje.

Aišku, kad francuzai nėra tiek pakantrųs kaip ango-saksų tauta, kuri moka kantriai vilkti ekonomišką ir kartais politišką jungą. Francuzai priklauso lotynams, nekantrųs ir netolerantingi, delto ir permatomas pavojus trukšmnigų laikų ir įvykių Francuzijoje artėja. Ekonominis krizis gamina politišką krizį, o politiškas krizis pagamins Francuzijos liberalizmui krizį, o gal ir galą nesolidaringam parlamentui ir pačiai Francuzijos demokratiškai Konstitucijai. O jei tokią nelaimę Francuzija patiktų, tai 18-to ir 19-to šimtmečio liberalizmas butų nušluotas nuo Europos paviršiaus. kilnios idėjos — demokratybė, butų palaidota, diktatura ir despotizmas pradėtų viešpataut.

Knyga Apie Karą

Jau išėjo iš spaudos P. ir K. Jurgėlų (Jurgelevičių) išverstoji didžiojo karo apysaka W. T. Scanlon'o "DIEVE, PASIGAILĖK MUSŲ"! (God, have mercy on us). Įdomi net 400 puslapių apysaka, kur gyvai aprašyta, kaip Amerikos kareiviai kariavo su vokiečiais 1918 metais Prancuzijoje. To karo baisybės atvaizduotos geriau negu Remarko "Vakarų fronte nieko naujo"; taip skelbia amerikonų spauda. Ši knyga Amerikoj laimėjo 1-ją premiją iš didžiojo karo apysakų. Šiurpas, o kai kur ir juokas ima. Labai įdomus skaitymas.

Knyga su gražiais, gerais apdarais, ant kurių matyt karo vaizdelis. Ji galima įsigyt už $1.35 su persiuntimu (siųskit pašto perlaidą — money order"): **P. Jurgėla, 6908 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.**

IŠĖJO IŠ SPAUDOS NAUJAS SCENOS VEIKALAS

"ATGAILA" - TRIJŲ AKTŲ TRAGEDIJA

Parašė Jonas Steponaitis

Mintis iš
Kun. J. Spilmano Apysakos: "A Victim to the Seal of Confession".

Lošime dalyvauja 6 vyrai, 3 moterys ir prisiekdintojų suolas. 36 puslapių knygelė. Kaina 25c. Imant ant syk 10 egzempliorių atiduosim už $2.00.

Ši tragedija gal bus vienintelis tos rušies lošimui veikalas lietuvių kalboje. Nors ir trumpokas, bet užimantis, pamokinantis gyvenimo vaizdelis, kurį patartumem bile kuriai artistų mėgėjų grupei įsigyti ir suvaidinti, arba šiaip pasiskaityti. Užsisakykit tuojau:

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON STREET —— WORCESTER, MASS.

IŠ DIDELIO RAŠTO IŠĖJO IŠ KRAŠTO

VIENO VEIKSMO VADOVĖLIS — PARAŠĖ JUOZAS NARUŠEVIČIUS

VEIKIANTIEJI ASMENYS:

1. Antanas Kartunas, ilgais plaukais, paprastai apsirėdęs.
2. Ona, jo žmona, pakirptais plaukais ir pens-ne.
3. Kazys, gimnazistas, jų sunus.
4. Mikas Ražas, jų kaimynas, senukas.
5. Marė, tarnaitė.

Erdvas valgomasai kambarys. Ties apvaliu stalu kabanti lempa. Po dešinei durys į Kartuno kabinetą, po kairei — į jo žmonos miegamąjį, tiesiog — į Kazio kambarį ir pogret — prieškambaris. Visos durys led-ne-led praviros.

MARĖ. (Iš vidurinių durų įneša virdulį ir nuoširdžiai stato jį ant stalo). Ak, kad tu surugtum! Penktą kartą kaičiu arbatą, o jie vis rašo. Jau vienuolikta valanda, laikas miegoti, per dieną nusikamuoji, kaip arklys, pavargsti, o jie vis rašo. Ir lyg kaž-koks priepuolis ar kokis galas jiems užeina ir apsėda... Jau aš nebeišmanau... Va čia, užsidaręs, sėdi ponas; ten ponia; o čia ponaitis ir visi rašo. Bet dar kaip rašo! Baisu ir pasakyti. Lyg, kad, nelyginant, vilkai avelę drasko. Pamėgink į juos pasisukti, kad nori. Žvėrys ir gana. (Prieina prie kabineto). Ponuli, ei, ponuli!

KARTUNAS. (Iš kabineto). Nekliudyk!

MARĖ. Prašau prie arbatos, jau penktą kartą virdulį kaičiu!

KARTUNAS. O, kad tu suplendėtum! Čia apyskaita, skaitlinės, moksliškas traktatas — veikalas, o jinai su arbata. Kvaila, kaip avis, Dievaži, aš tau kuo-nors galvą praskelsiu, tai nelysi, kur nereikia!

MARĖ. (Pašokus). Ak, kad jus galas! (Minutę stovi galvodama ir paskiau eina prie ponios durų). Poniute, ei poniute! Prašau prie arbatos, jau penktą kartą virdulį kaičiu!

KARTUNIENĖ. (Iš savo kambario piktu balsu). Jog aš tau, niekšinga moteriške, sakiau, idant tu manęs nekliudytum tuomet, kuomet aš dirbu, ponui pasakyk.

MARĖ. Jog aš sakiau... ponas sako...

KARTUNIENĖ. (Rėkia). Šalin!.

MARĖ. (Atsitraukia). Ak, tai gyvenk, kad nori!.. Tai tau ir gyvenimas!.. (Prieina prie Kazio kambario durų). Ponaiti, ei ponaiti!..

KAZYS. (Iš kambario). Nekliudyk!

MARĖ. Prašau prie arbatos. Dievaži, jau penktą kartą virdulį kaičiu.

KAZYS. Mare, eik šalin...

MARĖ. Kaip šalin? Tamstai koliotis, regis, nepritinka, jaunam vaikinui tatai net nepadoru.

KAZYS. Mare, nutilk, o ne — tai bus blogai!

MARĖ. Kas blogai, yra čia ko jųs bijoti?

KAZYS. Inkaršiu, tai žinosi!

MARĖ. Pertrumpos, ponaiti, rankos, dabar ne baudžiavos laikai.

KAZYS. (Verkiančiai). Viešpatie, apsaugok mane nuo šios moteries! Čia suderinimas, ritmai, o jinai niekus kalba.

MARĖ. Jokių niekų aš tamstai nesakau, tamsta pirmutinis mane iškoliojai.

KAZYS. (Rėkia). Gelbėkit!

MARĖ. (Kruptelėjus). T-tu, kad tu prasmegtum! (Bėga prie išeinamųjų durų. Virdulys užgesta. Gilioj tylumoj girdisi plunksnų rašymo garsai ir nervingas popieros šiuršėjimas. Staiga durys kabineto triukšmingai atsidaro).

KARTUNAS. (Įbėga į valgomąjį kambarį. Apykaklė ant šono. Plaukai susivėlę, akys dega, judėsiai smarkūs. Jis stveria arbatininką). Tuščias!.. (Judina virdulį). Šaltas... Velniai žino, kas čia darosi! Gerklė išdžiuvo, norisi gerti, o arbata neužvirinta. Virdulys atšalęs!.. Mare!... Mare!... Po velnių!... (Umai kaž-ką prisiminęs nusitveriau ž galvos ir galvotrukčiais bėga į savo kabinetą, uždarydamas duris).

MARĖ. (Įeina). Ką malonėjote? (Nesąmojingai dairosi). Nieko nėra... (Baimingai prieina prie ponios durų). Poniute, ar jųs mane šaukėt? (Tyla; prieina prie durų kabineto). Ponuli, ei, ponuli! Ar jus šaukėt? (Tyla; Marė prieina prie Kazio kambario). Ponaiti, ar jus mane šaukėt? ar kas? (Tyla. Jinai patraukia pečiais, užsimąsčiusi prieina prie virdulio ir žiuri į jį).

KARTUNAS. (Iš kabineto). Mare, užkaisk arbatos, idant per minutę butų gatava.

MARĖ. (Kruptelėjus). Ak, jau šegtą kartą. (Paima virdulį ir išeina).

KARTUNIENĖ. (Išbėga iš savo kambario, jos veidas paraudęs, susijaudinęs, akys dega, suknelė netvarkoj). Gert... gert... gert.. Mirštu nuo troškimo... (Tragingai) O, kaip degina! kokios kančios! Och,ho-ho! kame-gi virdulys? dar ne užkaistas... tai dar netikusi moteris!... Išvyt ją iš namų ten, kur pipirai auga! (Rėkia). Mare! Mare! Virdulys... Virdulys... Vird... (Umai kaž-ką prisiminus, galvotrukčiais grįšta į savo kambarį ir duris užsidaro)

MARĖ. (Neša virdulį, dairosi). Tai ponios balsas, be abejo, kad jos... (Stato virdulį ant stalo). Ir vėl nieko nėra... Viešpatie, tai katorga, ne tarnystė. Budavo visokių tarnysčių, o šitokios dar nebuvo, Dievaži, kad nebuvo! Kasgi man bepalieka daryti? (Prieina prie ponios durų). Poniute, ei poniute, prašau prie arbatos, jau šeštą kartą virdulį kaičiu... (Tyla. Jinai atsargiai įeina į kambarį). Dievaži, jau šeštą kartą... (Kambary pasigirsta Kartunienės cpyims. Marė, kaip sviedinys išlekia ant scenos ir paskui ją pavymai lekia kaž-kokis rubas). O Viešpatie! Visa dreba iš baimės. Va, tai šetonas! Šetonas, o ne ponia! Ir pagundė mane tur but pats nelabasis į jos kambarį įeiti. Šitaip, ko gera ir gyvasties gali netekti... (Durys triukšmingai užsidaro. Marė kruptelėjo). Tai, mat, kaip pašėlus... jai žmogus užmušti — nieko nereiškia! (Pakelia rubą; Kazio durys triukšmingai atsidaro, gimnazistas, su popieros lakštų rankose, susijaudinęs, įbėga į valgomąjį kambarį).

KAZYS. Valio! Valio! ir dar kartą valio!... Ne, kokis eilėraštis!... A, Va tai malonumas! Miliutė neįsivaizdina, kad jos Kazys esąs toks poetas! O va kokia pabaiga... (Brr... (Skaito).

Priimk garsus mano krutinės!
Pažinki jaunąjį poetą
Ir jos sielos baisias kankynes
Del karštos meilės man žadėtos!...

(Tragingai žiuri į publiką).

MARĖ. (Nedrąsiai). Ponaiti, prašau prie arbatos! Jau šeštą kartą...

KAZYS. (Toliau skaitydamas).

Myliu aš tave, kaip angelą!
Myliu aš tave... (Sustoja)

Va žodis, kurio prie ritmo nepritaikau. (Pradeda bėgiot po kambarį). Angelas... fangelas.. mangelas... dangelas... Ne, negerai... netinka.

MARĖ (Vaikščioja paskui jį maldaujančiai). Jau šeštą kartą, ponaiti, virdulį kaičiu, bukit malonus...

KAZYS. (Jos neklausydamas). Angelas... fangelas...

KARTUNAS. (Išbėga iš kabineto su rankraščiu rankoje). Va kokis veikalas, tai veikalas! Įdomu įsivaizduoti, ką apie jį musų inteligentija pasakys?... Tiktai kokiuose tai buvo metuose? Po šimts velnių, kokiais metais tas įvykis buvo? (Vaikščioja po kambarį).

MARĖ. (Sekusi paskui Kazį, pradeda vaikščioti ir paskui Kartuną). Ponuli, ei, ponuli! Prašau prie arbatos, šeštą kartą...

KARTUNAS. Kokiais metais? Kelintais?...

MARĖ. (Ką tik neverkdama). Ponuli, eikit vakarienės! jau dvylikta...

KARTUNAS. (Skubiai atsigrįždamas). Kaip? dvyliktais? Ką tu meluoji? Tatai negalėjo but dvyliktais, delto kad jau keturioliktais, ar girdi, puskvaile, jau buvo kalėjimas. (Marė pasitraukia). Ar girdi, buvo išbudavotas kalėjimas. (Velei vaikščioja po kambarį).

KARTUNIENĖ. (Išlekia iš kambario. Jinai susijandinusi, jos rankose rankraštis). Ne! Kokis monologas! Pats šekspyras nieko panašaus nesukurtų ir nesukurė!.. O! Taip! Tatai giliai jaudinąs monologas! Ne bet koks monologas, o genijalis kurinys! (Skaito). Aš mylėjau tave! Kruvina saulės pašvaistė leidosi už sniego viršunių, lapai, virpėjo, audra užė, o, aš tave mylėjau! Aš mylėjau tave! Gatvėmis ėjo laidotuvių procesija, verksmas ir dejavimas ore ties miestu stovėjo, o aš tave mylėjau! Aš mylėjau tave! Kruvinos kovos, pasauliniai karai, badas ir šaltis, visur aplink siautė, o aš tave mylėjau! (Liudnai). Aš mylėjau tave! Kapuose aš gulėjau! kirminai mano smagenyse knibždėjo, o aš tave mylėjau, aš mylėjau tave!" (Sustoja). Dabar!... Dabar jis privalo nusižudyti, bet kaip jį nužudyti? Pakarti? Ar nušaut? (Užsimąsto).

MARĖ. (Paliovus persekioti Kartuną, baimingai). Poniute, prašau prie arbatos...

KARTUNIENĖ. Kaip... kaip jį nužudyti?

MARĖ Poniute, aš kas link arbatos, arbata užvirinta..

KARTUNIENĖ. Ka-ą? Nunuodinti? (Pradeda šen ir ten bėgioti po kambarį).

(Kazys, Kartunas ir Kartunienė bėgioja įvairiomis kriptimis po kambarį, pirmasai garsiai taikindamas ritmą, antrasai prisimena "kokiais tai buvo metais?", o trečioji kartoja "kaip ir kuomi jį nužudyti?" Netikėtai visi susiduria ant pat avanscenos. Sustoja ir, tarsi nudiegti, žiuri viens į kitą).

MARĖ. (Tuo momentu pasinaudojusi tykiai prie jų labai arti prieina. Umai ir garsiai)... Prašau prie arbatos! (Visi kruptelėjo, ir atsipeikėję, išbėgiojo į savo kambarius. Dievaži, lyg piktos dvasios apsėsti. (Prieina prie virdulio). Vel užgeso... vėl reikia šildyti... (Paima virdulį). Oi-oi-oi! Oi-oi-oi! Septintą kartą!... Skambutis). Kokia negerovė dar čia ką atneša? Išeina Skambučio balsas smarkiau pasikartoja. Vienu momentu visi trys iškiša per dudris savo veidus ir išnyksta. Ant scenos iš įeinamųjų durų įeina: Mikas Razas su parrištu žandu, paskui jį ant galų pirštų, seką Marė).

(Bus daugiau)

Prof. Čiževskio Bandymai

Arženkovo tarukyje ("sovchoze"), vidur juodžemio srityje, prof. Čiževskis jau ilgą laiką daro bandymus, kurie, tur but, padarys savo įtaką gyvulininkystės ir veterinarijos srityje.

Prof. Čiževskio bandymų pagrinde yra labai paprastas principas: normali elektros srovė, privesta su tam tikrų prietaisų pagelba iki aukšto įtempimo, nueidama nuo nauginio aštrigalio, išskaldo orą į jonas (smulkiausias daleles) ir pripildo jas elektra. Tie jonai, pripildyti neigiamosios elektros, daro galimais šiuos reiškinius.

Įvairiausiems gyvuliams, su kuriais buvo daryta jonizacija — bitės, žiurkės, juros kiaulytės, vištos ir t.t.— veikiant jonizuotam orui pakyla bendras gyvybės veikimas, padidėja svoris, ir plunksnų vilnų tankumas ir kt. Gyvuliai pasidaro atsparesni prieš epidemiškas ligas, greičiau subręsta ir anksčiau veisiasi, ir vaikai pasižymi ypatingu tvirtumu.

Šią vasarą prof. Čiževskis ypatingai daug darė bandymų su viščiukais. Bandymus pabaigus, gyvas visų viščiukų svoris, (kurie buvo jonizuoti), 150 nuoš. viršijo normalį jų svorį, o mirtingumas jų tarpe pasirodė 161 nuošimčiu mažesnis, kaip paprastai. Bandymuose paaiškėjo, kad jonifikacija paukštininke puikiai išsprendžia kovą su įvairiomis vištų ligomis teigiamon pusėn.

Pradėti jonizacijos bandymai su kiaulėmis ir stambiais raguočiais taip pat davė esmiškų pasėkų.

Bet dar didesnę reikšmę turi tos perspektyvos, kurias jonizacija atidaro medicinos srityje. Bandymai, prof. Čiževskio daryti Maskvoje su beždžionėmis ir žmonėmis, parodė, kad tokios ligos, kaip reumatizmas, neuralgija, išias, podagra, liaukų veikimo sutrikimai, širdies ir indų sistemos ligos, aukštas kraujo spaudimas, bronchinė astma, plevritas ir pagaliau žmonijos rykštė — tuberkuliozas visai išgydomas veikiant į jas jonais.

Nelaimei, iš išorinės pusės prof. Čiževskio bandymai neturi to rupestingumo, kurio jie butų verti. Pakanka pasakyti, kad visuomet vertingiausios mokslinės ir praktinės reikšmės bandymams truksta naftos, kukurūzų miltų, pieno, žuvų taukų arba geros kokybės anglių krosnims. Aplink prof. Čiževskio atradimą vyksta tyli, bet didelė vietinių ukio vedėjų kova, kurie neįvertina prof. Čiževskio darbų. Vienas iš laikraščių palygina net prof. Čiževskio moksliniai tyrinėtojišką stotį su ekspedicija, kuri apsupta tolimoje šiaurėje ledų.

Bet šiaip ar taip, profesorius ir jo bendradarbiai nesudeda rankų ir tęsia darbus, svajodami anksčiau ar vėliau sukurti pirmą pasaulyje mokslišką institutą jonizacijos tyrimui. **Ar. Vitk.**

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo **Dr. A. Petrika, Brooklyn, N. Y.**

KĄ VALGYTI ARBA DIETA DEL ŽMOGAUS SVEIKATOS

(Tąsa)

RIEBALAI arba taukai yra taip pat kunui reikalingi kaip ir angliavandžiai bei baltymai. Šios trys medžiagos sudaro svarbiausiąją miasto dalį. Riebalai duoda kunui šilumos bei energijos ir išlygina kuno duobes bei ravus, kurie susidaro raumenų protarpiuose. Jeigu ne taukai, tai mus kunas butų labai nelygus, duobėtas. Juo žmogus riebesnis, tuo jisai atrodo apskritesnis, lygesnis, minkštesnis. Be to dar taukai tarnauja lig maisto perviršio sandėlis, atsargos rezervas. Kada žmogus valgo daugiau, nego jam reikia, tai žymi jo maisto perviršio dalis, taukų pavydale, susikuopia kune. Kaip ateina "sunkesnės dienos", kada maisto žmogus, delei kokių nors priežasčių, pavyzdžiui: ligos, bedarbės, kalėjimo ar ko kito, negauna pakankamai—tai kunas vartoja susikuopusius taukus. Todel žmogus sukusta, suliesėja, prasčiau atrado. Pažiurėjus į tokį per daug suliesėjusį žmogų, tuoj matyti, kad kas nors yra su juo blogo: ar jisai serga, ar neturi apetito dėl kokio nors rupesčio, meilės, ar jisai yra vargo spaudžiamas, kad negali pakankamai valgyti.

Vienok nereikia manyti, kaip daugelis samprotauja, kad perdidelis riebumas reiškia laimę ar sveikatą. Dažnai tas reiškia kaip tik priešingą padėtį. Perdaug riebus žmonės tankiausiai yra nesveikiausi žmonės, nes jiems tenka nešioti nereikalingą svorio perviršį, kas žalingai atsiliepia į jų kojų raumenis bei sausgysles; jų širdžiai gręsia nuolatinis persidirbimo pavojus, nes ji turi dirbti gana sunkai, kad palaikius deramą kraujo cirkuliaciją ir gaivinus reikalingas taukų kupetas. Vidutinis svoris, sulyg savo aukščio ir amžiaus, tai yra geriausias sveikatos termometras. Geriausias tam pavyzdys gali buti atletai, kurie stengiasi išrutulot kuostipriausius raumenis ir turėti kuomažiausiai bereikalingų taukų, kurie trukdo raumenų veikmę. Perdaug nutukęs ir atrodo, kaip hipopotamas, o ne žmogus. Kada jau per mierą nudrimba pagurklis, šlaunys ar pilvas, tai jau buna tirkai prastas. Nereikia manyti, kad visi nutukeliai yra perdaug edrųs. Tuli jų mažiau valgo, negu sudžiuvėliai, bet jau jų toksai kunas, kad jie tunka prieš savo norą. Tulos vidurinės liaukos (gliandsai) daro į tai įtakos. Su kai kuriais žmonėm nutukimas, tai ligos pasėkos. Moterys itin saugojas perdidelio nutukimo. Kitos net sugadina sau sveikatą bevartodamas kokius nors vaistus ar badaudamos. Buna įvykių, kad jaunos merginos kartais net nusižudo iš perdidelio nutukimo, kaip, kad nesenai viena kolegijos studentė padarė Brooklyne, stačiai nekęsdama pati savęs dėl perdidelio nutukimo. Žinoma, tokį žingsnį negalima užgirti.

Riebalų šaltinių yra daugelis, bet žymiausi bene tik bus gyvulių taukai, sviestas, grietinė, aliejus, alyva, tulĩ riešutai ir t. t.

MINERALAI dietoj vaidina labai svarbų vaidmenį, kurių kune yra apie 5 ar 6 nuošimčiai. Daugiausiai jų randasi kauluose ir dantyse. Randasi jų šiek tiek ĩdirgsniuose, smegenyse, raumeniuose, seilėse ir kraujuje. Svarbiausieji kuno mineraliniaia elementai yra šie: anglis, vandendaris, azotas, degis, siera, fosforas, patašius, natras, magnis, iodas, chloras ir kalkis, viso dvylika.

Gerai balansuotas maistas privalo turėti deramą nuošimtį mineralų, ypatingai sieros, fosfero ir kalkiaus, nes reikalinga, kad kraujas neprarastų reikiamo nuošimčio kalbamųjų mineralų. Reikia atminti, kad dantis ir kaulai nuolatos reikalauja iš kraujo mineralinių druskų tvėrimui naujų celių ar pateikimui numirusių senų celių naujomis. Augantiems kudikiams ypatingai reikalinga turėt daug mineralų, nes tas reikalinga jų augančiam skeletui ir besirutulo jantiem dantim. Jeigu jų kraujas nepristato pakankamai mineralų, jų kaulai buna silpni, kartais išsivysto net kaulaligė, vadinama rakitu. Ne kartą tenka matyti kokį nors žmogų išlinkusiom į lauką per kelius kojom. Tai vis pasekos netikusio maisto kudykystės laiku. Dantys taip pat nukenčia labai smarkiai dėl mineralų stokos. Netinkamas maistas ir stoka deramos priežiuros, tai dvi didžiausios dantų puvimo priežastys jaunuomenėje ir kudikiuose. Neščios ir žindančios motinos privalo atminti, kad mineralai, tai svarbiausia jų maisto dalis ne tik jų labui, bet ir jų kudikiui. Apie tai plateliau pasikalbėsime kiek žemiau.

Mineralinių druskų daugiausiai randasi sekamuose valgiuose: žaliose, lapotose daržovėse, k.t., salotose, kopustuose, špinakuose, pomidoruose (tomeitėse); šakninėse, daržovėse, k. t., morkose, kručkuose, ropėse, bulvėse, ridikuose; piene, svieste, suryje, varškėje, maslionkose, išrugose, kiaušiniuose, kviečių bei rugių grudų žievėse, mėsoje ir įvairiuose vaisiuose, k.t., apelsinuose (oranžiuose), citrinose, slyvose, bananose ir kituose. Medus, moliasas, sirapas ir rudasis cukrus taip pat turi nemažai mineralų (baltasis cukrus jų neturi).

(Bus daugiau)

Tvirtovės Mieste

Bėgliai iš Leningrado pasakoja įdomių dalykų apie gatvių stiprinimą tame mieste ir Maskvoje. Vienas bėglių, pats dalyvavęs tuose darbuose, sako, kad gatvių tvirtinimas yra pradėtas dar pernai ir stropiai varomas ir dabar. Reikia pasakyti, kad tvirtinami ne gatvių grindiniai, bet gatvėse statomos tvirtovės.

Iš Leningrado G. P. U. (šiomis trimis raidėmis pažymima ypatinga policija, kuri turi teisę kiekvieną pilietį sodinti kalėjiman, teisti ir sušaudyti) rumų padaryta tikra tvirtovė, kuri gali atsispirti minių puolimams: be to, iškasta po žeme keliai, kuriais gali išbėgti G. P. U. nariai. Taip, davus ženklą, visos durys ir visi langai tuojau užsidaro geležinėms uždangoms. Tuomet susisiekimas jau galimas tik požemio keliais. G. P. U. rumų stogas įtaisytas iš cemento taip, kad jame yra paslėpti kulkosvydžiai; kiekviename kertiniame kambary pastatytos net patrankos.

Daug darbo buvo, kol sujungė G. P. U. rumus su kitais rumais, išmėtytais visame mieste. Jie taip sujungti, kad paspaudus elektros guzikėlį, vienas tų rumų galima tuojau išsprogdinti.

Tai taip stiprinasi ypatingoji policija Tarybinėj Rusijoj.

Darius ir Girėnas, Mergelių Paguoda

Tik didvyrius myl' mergėlės,
Tai Darių-Girėną —
Pamylo jų daug, ne kelios,
Nors jie yr' srity Edeno...

Jų atvaizdas juos nešioja,
Visuomet prie širdžių savo
Ir jausmingai jas bučiuoja,
Kad savę jie paaukavo...

Nepabugo audrų, vėjo,
Žaibų, griausmo — perkunijos,
Bet pirmyn kaip arai skriejo,
Viršui miškų Vokietijos.

Jiems vainikus josios pina
Iš laurų ir gražių gėlių
Ir jais vaizdus jų dabina,
Nors lakunai jau tarp vėlių..

Pas Dievulį, viršui saulės,
Ir žvaigždelių — tarp šviesiųjų,
Kur nebėr vargų, apgaulės,
Bet tik džiaugsmas išrinktųjų.

Kazys Vidikauskas

SIMANAS DAUKANTAS

(1793—1933 m.)

Daugiau kaip prieš šimtą metų iš Žemaitijos kaimo iškilo žymus lietuvių tautos vyras Simanas Daukantas. Jis buvo pirmutinis Didžiosios Lietuvos rašytojas tikras lietuvis, ėjęs į liaudį su žemaitiškąja tarme. Simanas Daukantas yra ne tik pirmutinis musų rašytojas, bet jis yra ir pirmutinis musų mokytojas, pirmutinis lietuvių skatintojas veržtis į verslus ir mokytis.

Štai paduodam vieną nuotykį, kurį papasakojo Leonas Kauneckis, Simano sesers sunus. Kai jis dar buvęs mažas, apie dešimties metų amžiaus, atvažiavęs jo dėdė Simanas į svečius pas motiną ir raginęs tėvus leisti savo sunų į mokslą. "Kaip įmanydama, sakė Simanas, mano seserėle brangi, storokis jį atiduoti į vokiškas iškalas, kurios tamstai prieinamos Kuršėje, kur vokiškai mokina, o neatiduok į maskoliškas. Butinai rupinkis savo vaikus kokio nors amato išmokyti, vieno — o gero. Tikrai tur kokį vieną amatą gerai mokėti. Prie to dar rupinkis, kaip įmanydama, pakėravot savo vaikus, ar negalėtumėte prisirašyti prie miesto arba ten persikelti; juk galėtumet kupčyste užsiimti, kromą uždėti, o ukininku negerai buti, nes miesčionis turi geresnes tiesas. Ant anų niekas taip smarkiai nepuola, kaip ant sodiečių".

Pereitais 1933 m. X 23 d., sukako 140 metų nuo to laiko, kada gimė Simanas Daukantas, kuris savo kuryba ir darbais yra vienas iš gausingiausių XIX a. musų rašytojų.

Simanas Daukantas gimė Kalvių sodžiuje Lenkimų parapijoje, Telšių apskrity.

Simanas, kaip ir daugelis kitų musų mokslo vyrų buvo kilęs iš neturtinngos šeimos. Tėvas vargu butų išgalėjęs leisti savo sunų į mokslus, jei nebutų radęs žmogaus, kuris but sušelpęs Simaną, matydamas jo mitrumą. Tas žmogus buvo Daukanto giminaitis, Truikinų (Aleksandrijos) altaristas kunigas Lapačinskis.

Pradžios mokslą S. D. ėjo Žemaičių Kalvarijoje. Mokytojų tarpe toje mokykloje buvo pasižymėjęs savo pamokslais ir iškalbingumu kun. Falkovskis, kuris dėstė istoriją. Matyti, kad šis mokytojas ir bus paveikęs Simaną, nes jis labai pamėgo istoriją. Baigęs Kalvarijos mokyklą, Simanas rengėsi važiuoti į Vilniaus Universitetą. Kadangi anuomet, baudžiavos laikais, augštąjį mokslą tegalėjo lankyti tik bajorai, tai spėjama, kad Simanas bus įsirašęs į bajorų luomą; tas jam palengvino įstoti į Universitetą.

Simanas su keliais rubliais kišenėje, pėsčias, kaip ir rusų mokslininkas Lomanosovas iš Archangelsko į Maskvą, vyko į Vilnių ir įstojo į universitetą. Tuo metu drauge studijavo garsusis poetas Ad. Mickevičius ir kiti jo vienmičiai. Simanas, baigęs istorijos skyrių, nuvyko į Dorpato universitetą ir ten įgijo filosofijos magistro laipsnį. Po to išvyko į užsienius, kur rinko medžiagą musų istorijai. Berinkdamas istorijai medžiagą, jis apkeliavo Vokietiją, Prancuziją, Angliją ir kitus kraštus. Po to, grįžo į Rusiją ir apsigyveno Rygoje. Čia gavo Rygos gubernatoriaus kanceliarijoje tarnybą ir dirbo iki 1834 metų.

Tais pat metais S. D. nuvyko į Petrapilį ir ten gavo tarnybą senate, Lietuviškos Metrikos skyriuje. Senate, tame Lietuviškos Metrikos skyriuje, Simanas dirbo 16 metų. Čia bedirbdamas, jis surinko daugybę medžiagos Lietuvos istorijai. Čia prasidėjo jo kurybinis darbas, čia jis pradėjo rašyti pirmas populiarias knygas liaudžiai pasirašydamas įvairiais pseudonimais, pa.: Mylė Žeimys, Šauklys, Laukys ir t.t.

Bedirbdamas Petrapilyje, Simanas susipažino su karštu Lietuvos patrijotu kun. Valančiausku (Valančium). Toji pažintis juos suartino ir paskatino abu imtis tautiško darbo. 1845 m. Valančius skiriamas Žemaičių kunigų seminarijos rektoriumi, o po penkerių metų, skiriamas Žemaičių vyskupu, ir Valančius pasikvietė Simaną. Simanas, klajojęs apie 30 metų po svetimus kraštus, grįžta į savo mylimą gimtinę — į Žemaitiją. Tarp Valančiaus ir Simano Daukanto kyla nesutikimų. Po penkerių Varniuose buvimo metų, Daukantas vyksta į Svirlaukį, pas Petrą Smuglevičių, o iš čia po kelių metų persikelia pas savo draugą kunigą Ign. Vaišvilą į Papilę, Šiaulių apskr. Čia jis ir mirė 1864 m. lapkričio 24 d.

Simanas D. yra parašęs apie 60 įvairiaus turinio veikalų, daugiausia lietuvių kalba.

Jis buvo tiesiog nepaprastas enciklopedistas: rašė, istoriją, gramatiką, žodyną ir visokias populiarias knygas. Jo raštų kalba — žemaitiška.

Jo nuopelnai lietuvių tautai yra milžiniški: jis pirmutinis atidengė musų praeities istorijos lapus ir supažindino mus su Lietuvos istorija. Tuo padėjo tvirtus pamatus Naujajai Lietuvai. — **Verslas**

Atvirutes!

Pasiskubinkit Jas Isigyt

Airiogalos, Alytaus, Aukštadvario, Betygalos, Biržų, Čekiškės, Daugų, Ežerėnų, Garliavos, Grinkiškio, Griškabudžio, Joniškėlio, Joniškio, Jezno, Josvainio, Kaltinėnų, Kalvarijos, Kartenų, Kazliškio, Kazlų Rudos, Kelmės, Krekinavos, Kretingos, Kuršėnų, Kvėdarnos, Kupiškio, Kamajų, Kauno, Kėdainių, Klaipėdos, Kražių, Krosnos, Kupiškio, Kurtavėnų, Laukuvos, Lazdijų, Lelių, Leliunų, Leipalingio, Liškevos, Mažeikių, Mažionių, Meškučių, Miraslavo, Mosiedies, Marijampolės, Naumiesčio Š. A., Naumiesčio T. A., Nemakščių, Onuškio, Panevėžio, Papilės, Pakražantės, Pakruojo, Paliunės, Pilviškių, Plungės, Pumpėnų, Ramygalos, Raseinų, Raudenų, Smilgių, Šakių, Stakliškio, Šeduvos, Šiaulėnų, Šiaulių, Šilalės, Seirijų, Seredžiaus, Simno, Salakų, Salantų, Sidabravo, Sintautų, Skaudvilės, Skuodo, Stulgių, Šilavos, Švėkšnos, Taujėnų, Tytavėnų, Tauragės, Telšių, Utėnos, Udrijos, Ukmergės, Veisiejų, Viduklės, Višakio Rudos, Vabalninko, Vadoklių, Varnių, Veliuonos, Vešvenų, Viekšnių, Vilkaviškio, Vilkijos, Vilniaus, Vosiliškio, Žaslių, Žagarės, Žeimių.

Norintieji įsigyt kaikuriuos iš viršuje sužymėtų Lietuvos vietų ir miestų vaizdus atvirutėmis, galit juos gaut Amerikos Lietuvio Knygyne sekančiu patvarkymu: Kas prisiųs 25¢, tas gaus 3 vaizdus; kas prisiųs 50¢, tas gaus 7 vaizdus; kas prisiųs $1.00 tas gaus 14 vaizdų. atvirutėmis. Viena atvirutė 10 centų.

Kreipkitės sekančiu adresu:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Svetimų Kalbų Draugystės Gali Organizuoti Klasas Su Federale Pagelba

Pašalpinės, fraternalės ir apšvietos svetimtaučių organizacijos arba draugystės šiuom laiku turi puikią progą organizuoti su federale pagelba klasas savo nariams ir jų draugams. Kad gaut tokią pagelbą tos draugystės turi tuoj veikti, turi pagaminti savo planą tokioms klasoms, raštu išdėstyti ir tą pranešimą pasiųsti į State Superintendent of Schools ir Civil Works Service Administrator jų mieste, prašydami, kad jų planas butų apsvarstytas kaipo civilio darbo projektas, ir prašyti mokytojų.

Bet turi pristatyti ypatingą planą, parodydami kokias klasas arba kokių klasų bando organizuoti ir kas tose klasose bus mokinama. Toms klasoms jie gali prašyti vietos viešose mokyklose arba jie gali vartoti savo kliubo kambarius. Jeigu jie pažįsta kokių specialių mokytojų, kurie tinkami tokiam darbui, tai gali užvardinti tuos asmenius ir prašyti, kad tie mokytojai butų paskirti.

Federal Emergency Relief nustatymas remti darbininkų apšvietos klasas yra gana platus, kad įimti mokinimą beveik visų subjektų. "FERA" sako kad darbininkų apšvietimas yra — "lavinimas vyrų ir moterų industrijose, biznyje, komercijoje ir naminėje tarnystėje ir kituose amatuose, aiškiai protauti per studijavimą tų klausimų, kurie rišasi su jų kasdieniniais gyvenimais kaipo darbininkai ir piliečiai". Mokinimo programas duoda pilną valią ir laisvę mokinime ir diskusijose. Tikslas yra "paakstint veiklų ir nepaliaujamą žingeidumą į musų laikų ekonomiškas problemas ir išvystyti atsakomybės prijautimą jų išrišimui".

Sociališkas mokslas yra pirmos svarbos darbininkų apšvietos programe. Susidaro iš ekonomijos, ekonomiškos istorijos, valdymo, legislaturos, miesto problemj, darbo judėjimo istorijos, bėgančių industriališkų aplinkybių, tarptautiškų reikalų, ir kitų panašių subjektų.

Klasos, kurias galima organizuoti po šituo planu, netur įimti vientik sociališkus mokslus. Darbininkus interesuoja įvairiausį subjektai. Kiekvienas turi savo norą. Paprastai svetimtautis visų pirmiausia nori pasimokinti anglų kalbos, jie nori apsipažinti su gramatika, literatura. Jie nori rašyti anglų kalboje. Kitus, pradinis mokslas interesuoja. Dar kiti svetimtaučiai nori pasimokinti ko nors apie savo parinktus darbus, kad galėtų gauti dar geresnį darbą. Dar kitus, dailė, muzika, ir net drama interesuoja.

Reikia labai greitai imti žingsnius. Energingas prezidentas arba sekretorius svetimos kalbos organizacijos gali tuoj sušaukti komitetą, pagaminti savo planus ir tuoj juos pranešti vietiniui arba State Superintendent of Schools ir Civil Works Service Administration jo mieste. Taip darydami jie duoda kuogeriausią patarnavimą savo bendradarbiams, savo draugams ir gali teikti pagelbos kvalifikuotoms mokytojoms arba mokytojams.

F.L.I.S.

* * *

IŠDEPORTAVIMAS

Generalis įsakymas (No. 205), nesenai Suv. Valstijų Imigracijos ir Naturalizacijos Komisijonieriaus išleistas, įveda nekurias labai pageidaujamas permainas tvarkoje bonų išdeportavimo atsitikimuose.

Naujos permainos duoda pilnesnės valios vietiniui imigracijos afisui šiame reikale: autorizuoja juos, jų nuožiuroj, sumažinti boną Darbo Departamento nustatytą bile atsitikime, ir paliuosuoti ateivį savo atsakomumu — kad jis pribus kuomet jo reikalaus.

Ypatingai tie asmenys ir organizacijos, kurie dirba su svetimtaučiais jau senai matė, kad tie bonų reikalavimai išdeportavimo atsitikimuose turi buti palengvintni. Jau ilgai jie ragino paliuosavimą išdeportuojamų ateivių savo atsakomumu arba po bonu ir nedaugiaus kaip $500., kurią sumą 1917 m. Imigracijos Aktas nustato kaipo bono mažiausią sumą; musų kalėjimai neturėjo parankumų atskirai laikyti vyrus ir moteris, atskirai laikyti asmenistų pačių metų ir atskirai laikyti pagal prasižengimą. Ir praeityje labai mažai ateivių paliusuota laukiant galutino nusprendimo.

1930 m. net 16,631 ateivis išdeportuota; 1,923 paliuosuota po parankos bonu po arešto varantu; 109 paliusuoti po parankos bonu, po išdeportavimo varantu. 1931 m. 18,142 ateiviai išdeportuoti; 3,172 paliuosuoti po parankos bonu — po arešto varantu; 119 paliuosuoti po parankos bonu — pi išdeportavimo varantu. 1932 m. net 19,426 ateiviai išdeportuoti; 3,197 paliuosuoti po parankos bonu — po išdeportavimo varantu.

Jane Clark, jos knygoje "Deportation of Aliens" sako, kad tik 60 iš 568 ištyrinėtų išdeportavimo atsitikimų buvo paliuosuoti po bonu ir kituose 62 atsitikimuose ateiviai butų buvę paliuosuoti, bet negalėjo sudėt penigų. Bonų sumos buvo labai aukštos, viename atsitikime buvo net $3,000, kitame $1,500 ir net kitame $1,000. Keliuose atsitikimuose biedni ateiviai turėjo prpistatyti net po dvejus bonus, vieną Darbo Departamentui ir kitą Teisdarystės Departamentui, nes atsitikimai papuolė po pasporto įstatymu ir imigracijos įstatymu.

Galimas daiktas, kad mažiau ateivių paliuosuota ant savo atsakomumo negu po bonu. Imigracijos Viršininko raportas to nepažymi, kad p-lės Clarks radimai rodo, kad tik 11 iš 568 išdeportuojamų buvo ant savo atsakomumo paliuosuoti.

Tikime, kad ateity tos naujos permainos šitą padėtį pagerins.

EKSKURSIJOS LIETUVON

Greičiau, patogiau ir smagiau pasieksi Lietuvą keliaudamas vieną šių Ekskursijų Lietuvon.

Pasirink Laivą ir Laiką iš Šio Sąrašo

KURIE IŠPLAUKS IŠ NEW YORKO, 1934 M.

STATENDAM ..... **Balandžio 11 d.**
Klaipėdon per Rotterdamą

UNITED STATES ..... **Gegužės 12 d.**
Klaipėdon per Copenhageną

GRIPSHOLM ..... **Gegužės 28 d.**
Tiesiog Klaipėdon

BERENGARIA ..... **Birželio 16 d.**
Klaipėdon per Southamptoną

GRIPSHOLM ..... **Liepos 3 d.**
Klaipėdon per Gothemburg

STUTTGART ..... **Liepos 12 d.**
Tiesiog Klaipėdon

WASHINGTON ..... **Rugpiučio 1 d.**
Klaipėdon per Hamburgą

Laivai **Gripsholm ir Stuttgart** plaukia tiesiog Klaipėdon be jokio persėdimo.

Plaukdami šiais laivais keleiviai turės patogią kelionę, nes nereikia niekur apleisti laivo nei savo bagažą kilnoti, bei traukiniais važiuoti. Ekskursijas vadovaus patyrę kelionėje Palydovai.

Amerikos Lietuvio Agentura
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

MAŽESNĖS IŠLAIDOS

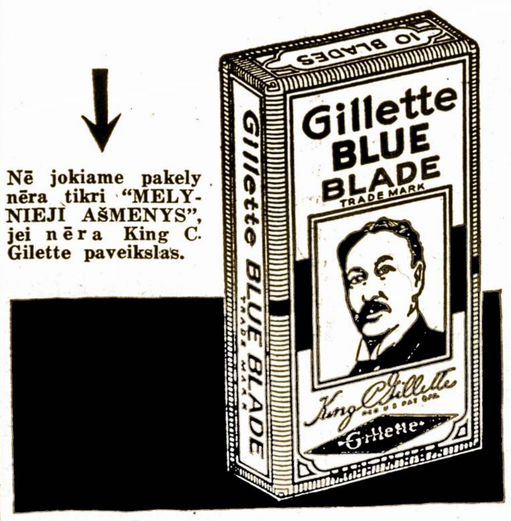

Nė jokiame pakely nėra tikri "MELYNIEJI AŠMENYS", jei nėra King C. Gilette paveikslas.

Saugokite mažesnes išlaidas, jeigu noritesutaupinti pinigų. Pasiimkite pieštuką ir apskaičiuokite kiek kainuoja skustis. Paskui pabandykite vartoti "BlueBlade" peilukus ir pažiurėkite ar nesumažina išlaidas. Tukstančiai vyrų galėtų Jums pasakyti, kad "Blue Blade" suteikia pigiausį žinomą skutimo budą. Šis peilukas stovi daug aukščiau aštrumo laipsnyje — ilgiau negu ktų išdirbysčių. Persitikrinkite šiuo f a k t u. Nusipirkite ir pabandykite "Blue Blade", gi mes gvarantuojam pilną patenkinimą arba sugrąžinam pinigus.

KAS ŽINOTINA APIE VALSTYBĘ

Apie valstybės atsiradimą ir jos uždavinius nei mokslininkai, nei politikai nėra vienos nuomonės. Bet bendrais klausimais dauguma jų sutinka. Reikia pabrėžti, kad jų pažiuroms į valstybę turėjo ir turi didelės įtakos valstybinė santvarka jų laikų. Tikroji valstybė, moderniška šių dienų prasme, atsirado palyginamai vėlai, butent 17—18 amžiuj. Šiandien į valstybę žiurima kaip į tam tikrą žmonių sąjungą, gyvenančia tam tikroje teritorijoje ir priklausiančia vienai politinei valdžiai. Taigi, valstybę sudaro t r y s veiksniai: teritorija, valdžia ir gyventojai. Dabar pakalbėsime apie kiekvieną šių veiksnių atskirai. Valstybė neįmanoma be teritorijos, t. y. be tam tikro žemės ploto, kur žmonės nebegyvena klajoklių gyvenimu, kaip senų senovėje, bet yra įsikurę vietoje ir verčiasi žemės darbu, arba žemės darbu ir pramone. Teritorijos gamta (klimatas, augmenija, gyvuliai) turi įtakos ne tik pavieniui žmogui, bet ir valstybei bei jos santvarkai. Senovėj galvota, kad aukšta valstybės kultura tegalinti augti ir klestėti šiltuos kraštuose, k. a. Graikijoj, Egipte, Mezopotamijoj, Italijoj ir kitur, kur keletą tukstančių metų prieš Kristų kai kuriose šalyse buvo aukšta kultura sukurta. Apie tą mums kalba įvairios tų laikų kulturos liekanos, pav. raštai ir paminklai. Apie šiaurines šalis buvo galvojama, kad jos esančios ir busiančios nekulturingos, barbariškos. Tačiau vėliau, kada įsikurė pirmosios Europos valstybės šiaurėje, pasirodė, kad toks galvojimas klaidingas, ir kulturinių šalių riba buvo nustumta daugiau į šiaurę. Ir šiandien teritorija turi tik tiek reikšmės, kad jį nustato valstybės sienas. Į valstybės teritoriją viduramžiais buvo žiurima kaipo į vyriausio valdovo, viešpačio, nuosavybę. Jam priklausė ne tik valdomas žemės plotas, bet ir visi gyventojai, kuriuos jis pats teisdavo. Vėlesniais laikais buvo manoma, kad valstybė atsirandanti visuomenei susitarus. Čia valstybės valdžia valdanti žmones pagal sutartį ir teritoriją esanti jos nuosavybė. Valstybei, pav., priklauso visi žemės gilumos turtai ir žemės mokesčiai. Vėliau paaiškėjo, kad valstybė nėra kaž kokia žemės savininkė, bet ji tik turi teisę žmones valdyti, dažnai net prievartą vartodama. — Antrasis valstybs veiksnys yra valstybės valdžia. Šiandien sakome, kad aukščiausia valstybės valdžia priklauso pačiai tautai, pati tauta yra suverenas, o asmenys arba žmonių grupės, kurios valdo, yra tik tos tautos įgaliotiniai, arba organai, kuriems pavesta valdyti. Tokia pažiura į valstybės valdžią yra naujųjų laikų padaras. Seniau galvota, kad aukščiausia valdžia priklausanti vienam asmeniui, kuris ją gavęs iš Dievo ir valdęs grynai savo noru. Jo noras yra kartu ir visos tautos noras. Tie šalininkai, kurie tvirtino, kad valstybė atsirandanti visuomenei susitarus, sako, kad ir valstybės valdžia nustatoma tokiu pat susitarimo keliu. Vėliau gi prieita, kad aukščiausia valdžia priklauso ne kokiam nors žmogui, bet pačiai tautai, ir kad valstybė yra juridinis asmuo, kuriam priklauso aukščiausia valdžia. Šiandien valstybės skirstomos į respublikas ir į monarkijas. Respublika vadiname tokį valdymo budą, kur vienintelis tiesioginis valstybės valdžios organas yra visi pilnateisiai gyventojai: jų visų bendras susirinkimas arba tik atstovų (seimas, parlamentas). O monarchija vadiname tokį valdymo budą, kur vienas asmuo, dažniausiai įpėdininkystės teisę (rinkimo retai), yra arba vienintelis tiesioginis valdžios organas, arba tiesioginis vyriausias organas šalia gyventojų atstovybės. Pirmu atvėju turime neribotą monarchiją, kaip pav. Vokietija prieš karą, o antru atvėju — ribotoji arba konstitucinė monarchija, pav. dabar Anglija.

Trečias valstybės veiksnys arba elementas yra gyventojai. Jie kartu sujungiami į vieną vienetą bendra praeitimi, viena kilme, bendra kalba, papročiais. Dalis jų gali gyventi nebutinai vienoj valstybėj, kartais ir tai dažniausiai gyvena keliose valstybėse. Lietuvių, pav., esama ir Vokietijoj, ir Lenkijoj, ir Amerikoj ir kitur. Jie kartu sudaro lietuvių t a u t ą. Ryškiausias pavyzdys, kad vietos tautos žmonės nėra pririšti prie jų valstybės teritorijos, yra žydai, žydų tauta, kuri yra išsiblaškiusi po visą pasaulį. Ji nenustojo buti savaiminga tauta, nes ją stipriai riša jų tikyba ir kitų neapykanta, nors bendros kalbos ir bendrų papročių tvirtai nesilaiko. Gilioje senovėje žmonės gyveno šeimomis ir giminimis. Tik žymiai vėliau jie susiburė į didesnę bendruomenę, butent tautą ir valstybę. Prie to juos vertė įvairios priežastys. Visų pirma pati žmogaus prigimtis, nes žmogus iš prigimties yra visuomeniškas, linkęs bendrauti su kitais. Iš to palinkimo ir santykiavimo su kitais žmonėmis atsirado ir pati šeima, pirmykštis kelių žmonių susiburimas. Jau jai rupėjo kova už buvį, nes reikėjo kuom nors maitintis, apsiginti nuo žvėrių arba kitų šeimų. Iš šeimos išauga giminė, kurią rišo tampriai kraujo giminystė. Giminę valdė jos seniausias narys, lyg koks valdovas. O tokios giminės, kurios turėjo bendrą praeitį, kilmę, kalbą, tikybą ir papročius, susijungė del panašių priežasčių kaip ir šeimą į stambesnį junginį, butent tautą. Kada gyventojai nebegyveno klajoklių gyvenimu ir pasieke aukštesnį kulturos laipsnį pasidarė sėslus, tada jie sudarė jau savo valstybę, kuri taip pat turėjo savo teritoriją, valdžią ir gyventojus. Kaip sakyta, žmones susiburti vertė ne tik jų prigimtis, kraujo giminystė, kuri paskui nutruksta, bet ir įvairus skirtingi interesai, siekimai bei karai. Taigi, nuolat augant žmonių giminei kraujo ryšiai pamažu nutruksta, nors dažnai ir giminės tarp savęs kariaudavo, ir jų vietą užima bendra kova už buvį. Ir valstybės valdžios tikslas yra suteikti savo gyventojams kiek galima geresnį gyvenimą, stengiantis tą kovą už buvį palengvinti ir sušvelninti. Kad tą valdžią galėtų padaryti, reikia, kad valstybės viduje viešpatautų teisingumas, tvarka ir vienybė. O tam įgyvendinti valdžia įgaliojama pačių gyventojų leisti įstatymus, valdyti ir teisti. Tokios yra valdžios pareigos. Gilioje senovėje tos valstybės pareigos buvo paprastesnės ir jų net tiek nebuvo, kiek dabar yra. Užteko, kad valstybės rupinosi kraštą apsaugoti nuo išorės prieš ir vidaus neramumų. Ji valdė karo jėga ir rišo ginčus tarp savo pavaldinių. Įstatymų kas s v a r b i a u s i a valstybės gyvenime, ji tuokart neleido. Įstatymai buvo kuriami papročių. Tik pamažu papročiai nustojo savarankumo ir žingsnis po žingsnio įsigalėjo įstatymai. Šiandien, kada žmonių visuomeninis gyvenimas yra daug sudėtingesnis, ir valstybės valdžiai statomi kiti uždaviniai. Šiandien nebeužtenka, kad ji valdytų karo jėga, kaip senovėje. Todel šių laikų valstybė yra kulturinė, kuriai rupi pirmoj eilėj kulturos darbai. Ant kiek prie jų prisidės kiekviena valstybė, iekviena tauta, ant tiek visi prisidės prie visos žmonijos kulturinio augimo ir tobulėjimo. **L. K. P.**

VIENYBĖ

Seniausias Lietuvių Laikraštis Eina Dusyk Per Savaitę
LEIDŽIA LIET. SPAUDOS KORPORACIJA

VIENYBĖ per 48 metus rupinosi Lietuvos ir lietuvių išeivijos reikalais. VIENYBĖ kovojo ir kovoja su liet. ir Lietuvos priešais. VIENYBĖ yra geriausia draugė visų lietuvių. VIENYBĖ talpina įvairius straipsnius apie Lietuvą ir visame pasauly gyvenančius lietuvius bei jų reikalus. VIENYBĖ teikia žinias iš viso pasaulio. VIENYBĖ redaguoja prityrę laikraštininkai. Vienybėje yra juokų skyrius TARKA, kuri tarkuoja visus lietuviškus nusidėjėlius. VIENYBĖJE bendradarbiauja geriausi lietuviai rašytojai. VIENYBĖ privalo rastis kožno lietuvio šeimoje. VIENYBĘ turi skaityti kožnas lietuvis — senas ir jaunas, nes ji visų reikais rupinasi.

VIENYBĖS KAINA:

Amerikoje $3.00 metams — $1.75 pusmečiui
Užsieny $4.00 metams — $2.00 pusmečiui
Brooklyne — $3.50

Nuo sausio 15 iki gegužės 1, 1934 m. kožnas naujas skaitytojas gaus gerų knygų $1.00 vertės veltui.

Brangus lietuviai! Užsirašykit šį seniausią lietuvių laikraštį. Jis bus Jusų kelrodžiu Jusų gyvenimo eigoje. Jis ves Jus į šviesą ir tiesą. Jis suramins Jusų širdis Jusų liudesio valandoje Jis pasidžiaugs Jusų džiaugsmais. Jis painformuos Jus apie bendrą pasaulinio gyvenimo eigą. Jųs turėsite geriausią draugą Jusų gyvenime Užsirašydami Vienybę adresuokit:

LITHUANIAN PRESS CORP.
193 GRAND STREET — BROOKLYN, N Y.

VIENYBĖS VAJUS

Su sausio 15 diena VIENYBĖ skelbia naujų skaitytojų gavimo vajų. Vajininkams (agentams) teikiami didelės dovanos geromis knygomis ir pinigais. Daugiausia naujų skaitytojų gavę vajininkai knygomis gaus nuo $5. iki $25. ir po vieną dolerį pinigais už kožną skaitytoją. Gera proga kožnam lietuviui užsidirbti keletą ar kelioliką dolerių ir įsigyti dvasinio maisto — gerų knygų. Kviečiame visus lietuvius į šį vajų stoti. Norintieji laimėti dovanas, lai kreipiasi žemiau paduotu antrašu. Platesnes informacijas suteiksime laišku. Adresuokite:

VAJAUS KOMISIJA
193 GRAND STREET — BROOKLYN, N. Y.

JUOKIS SU PASAULIU

Rašo Arėjas Vitkauskas

"Gydytojau, vakar aš beveik mačiau tamstos pavogtą automobilių".

"Beveik? Ar tamsta matei tai, ar ne?"

"Na, ar tamstos automobilius buvo M3365?"

"Taip".

"Aš mačiau M3364". (Nebelspalter", Zurich).

"Man pasitaikė nekokia nelaimė".

"Kokia?"

"Aš gavau čekį keturiasdešimčiai dolerių, ir vienintėlis žmogus, kuris gali paliudyti man, yra tas žmogus, kuriam aš esu skolingas penkiasdešimts dolerių". ("Cornell Widow").

Bičiulis: "Pasakyk man savo pasisekimo paslaptį. Kaip tu taip daug pirkėjų gauni tokiu trumpu laiku?"

"Sausų" prekių pardavėjas: "Aš įsigijau papugą ir išmokinau ją rėkti "O!, ar ji nepuki", kiekvieną kartą, kai moteris įeina į krautuvę". ("Belfast News Latter").

"Kodel tamstai išėjai iš tarnybos Hummel ir B-vei?"

"Jie padarė kai ką, ko aš nemėgstu".

"Ką jie padarė?"

"Jie atleido manę iš tarnybos". ("Dorfbarbier", Berlin).

Namų šeimininkė (mažučiui vandentiekio taisytojui, kuris ką tik įtaisė naują šiltam vandeniui bėgti dudą): "Kiek pensų aš turiu įkišti, jaunuoli, kad butų gera šilta maudynė?"

Mažutis vandentiekio taisytojas: "Tai gi, ponia, kalbant apie mane, aš galiu pasinert už du pensu, bet aš manau, jog tamstai teks bent kiek daugiau išlaidų turėti". ("Cumberland Herald").

Mokytojas: "Dabar išvardinkite man kokių nors rubų dalių pavadinimus".

Vaikai: "Sermėga, skribelė, kurpės, palaidinė...".

Mokytojas: "Taip, dabar rubus rankoms".

Fricas: "Kelinių kišenius". ("Faun", Wien).

"Ten kažin koks išsiputimas ant tamstos krutinės", tarė siuvėjas, žiurėdamas į savo mastelius, "bet taip pasiųsime drapanas, kad tamsta nepastebėsi, jog ten yra išsiputimas".

"Aš žinau, kad tamsta padarysi", pasižiurėjo užsakytojas, "tai yra mano piniginė vidujiniame kišeniuje". ("Liverpool Express").

Moteris: "Bet kaip tamsta randi kelią taip aukštai debesyse?"

Sraidytojas: "Su kompasu, kuris mums nurodo, kame yra šiaurė".

Moteris: "Bet pavyzdžiui tamstai reikia vykti į vakarus?". ("Der Wahre Jakob", Berlin)

Vyras: "Aš ką tik nupirkau naują Rubensą".

Žmona: "Senai buvo laikas — tas, kurį turėjome, buvo persenas". ("Buen Humor", Madrid).

Teatre žiurovas (žmogui, kuris išeina vaidinimo metu): "Ar tamsta grįžši, ponas?"

"Ne."

"Ar aš galiu priminti tamstai, jog tamstos bilietas yra neperduodamas ir tamsta negali duoti jo kitam asmeniui".

"Aš ir nenoriu duoti — aš neturiu priešų". ("Der Gemutliche Saschse", Leipzig).

Už $30.50 Knygų Sąrašas

KAS PIRKS ANT SYK TAM ATIDUOSIM

UŽ $15

PADENGDAMI PERSIUNTIMO LĖŠAS

Žinynas — knyga žinių iš mikologijos, istorijos, etnografijos, geografijos, astronomijos, aritmetikos, medicinos, ir kitokių mokslo šakų; rinkinys visokių patarimų apie sveikatą, budus gydymo. vaistus, įvairių nurodymų amatininkams, ukininkams, šeimininkams, ir kitiems	$2.25
Iš Velių bei Velnių Gyvenimo, surinko Dr. J. Basanavičius	$2.50
Lietuvos Istorija, antra laida, su penkiais žemlapiais	$1.25
Tolimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose, 200 eilių	$2.00
Didysis Sapnininkas, su paveikslais	75c
Kuo Galim Tikėt Šiandien? Filosofiški Teologijos Klausimai ir Atsakymai	25c
Keturios Ukininkystės Knygos	$1.50
Napoleonas Bonapartas. Istoriška jo gyvenimo apysaka su paveikslu	50c
Kišeninis Žodynelis, Angliškai lietuviškos kalbos	$1.00
Vilniaus Albumas su Lietuvos Istorija	$4.00
Keturios Juokų Knygos	$1.00
Lietuvių Kalbos Gramatika	50c
Daktaras Kišeniuje	$1.00
Artimetikos Uždaviniai su paaiškinimais	50c
Žymiausių Europos Tautų Istorija dalyvavusių Pasaulinėje Karėje	$2.00
Valgių Gaminimo Knyga	$1.00
Gyvulių Protas knyga	$1.00
Ben Hur Knyga. Apysaka iš Kristaus gyvenimo laikų	$1.50
Tarptautinės Esperanto Kalbos rankvedis	$1.00
Lietuvos Įstatymai. Apdaruose	$4.00

Pasirenkant bile knygų iš čia paduoto sąrašo, tik nemažiau $5.00, duosim 25-tą nuošimtį

Visais knygų reikalais, rašykit —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

"DIRVA" $1.00

"Dirva", tautinės minties, didelis, 19 metų senumo laikraštis, 8 puslapių, išeina Clevelande, Ohio, kas penktadienis. Talpina puikius istorinius raštus, Lietuvos miestų ir miestelių aprašymus, ejlių ir šiaip raštų.

Kas prisiųs laiške $1.00 gaus "Dirvą" per pusę metų

Metams Amerikoje kaina — $2.00
Lietuvoje — $3.00 — Kanadoje — $2.50
Nauji Skaitytojai gauna $2.00 vertės knygų dovanų

Reikalaukit vieno numerio Dirvos pamatymui — Siunčiame dykai.

"DIRVA"
6820 Superior Avenue — Cleveland, Ohio

Luyza ką tik perskaitė savo kompoziciją ir jos mokytojas tarė:

"Tai gerai, Luyza. Ar tai originalas?"

"Ne, aš tai parašiau". ("Charlestown News and Courier").

Naujas sužadėtinis: "Tamsta negali įsivaizduoti, kaip aš esu išsiblaškęs".

Sužadėtinė: "Ką gi tamsta padariai?"

Sužadėtinis: "Aš buvau tamstai nupirkęs saldainių ir beeidamas čionai...".

Sužadėtinė: "Tamsta juos pametei?"

Sužadėtinis: "Ne, aš juos suvalgiau". ("Pele Mele", Paris).

"Ar tamstos žmona gali virti?"

"Taip, ji gali virti, bet aš negaliu valgyti, ką ji verda". ("Nebelspalter", Zurich).

Rena: "Vėl nesusipratimas su tavo vyru?". Kokia gi dabar priežastis".

Freda. "Tas pats, kas ir seniau. Aš sakau tiesą, o jis nenori sutikti su manim". ("Sydney Bulletin").

"Ką žuvys valgo?"

"Ką jos randa".

"O jeigu jos nieko neranda?"

"Tuomet jos valgo ką nors". ("Dorfbarbier", Berlin).

"Kaikurie žmonės niekuomet nepatenkinti — musų kaimynai sakė, jog musų kudikis verkia per naktį ir mano žmona dabar jį dainuodama liuliuoja. Pereitą naktį jie ėmė belsti į sieną ir tarė: "Leiskite jam verkti, leiskite jam verkti". ("Pages Gaines", Yvedron).

"Tamstos sužadėtinė turtinga, bet jeigu tamsta vesi ją, tamsta turėsi mesti rukyti ir gerti".

"Taip, bet jeigu aš jos nevesiu, aš turėsiu mesti valgyti". ("Faun", Wien).

Svečias: "Pardavėjau, aš pamečiau šilingą — jeigu tamsta jį rasi, tamsta galėsi duoti jį man rytoj — jeigu ne, galėsi pasilaikyti sau". ("Der Brummer", Berlin).

"Kiek tu gavai už tą automobilių, kurį pavogei?"

"Devynius".

"Ką, 900 svarų sterlingų?"

"Ne, devynius mėnesius". ("Le Moustique", Charleroi).

"Musų kanarka labai muzikalus paukštis — kai tik musų mažoji Meri praktikuojasi prie piano"...

"Ji atlekia ir tupi prie piano?"

"Ne, ji skrenda pro langą lauk". ("Fliegende Blatter", Munich).

"Parduodama puikus a l u s stotyse, tat jeigu mes pavėluosime į traukinį, mums teks tik gerti alų ir laukti kito traukinio".

"Gerai — e i k i m e lėčiau". ("Nagels Lustige Welt," Berlin).

Duktė: "Tėve, musų naminis mokslų profesorius mokina mus kaip leisti pinigus".

Tėvas: "Jis geriau galėtų pamokyti antis plaukioti". ("Falkirk Mail").

Šeimininkė: "Koks džentelmenas čia ką tik įėjo?"

Mergaitė: "Tai buvo ne džentelmenas, tai buvo šeimininkas". ("Faun", Wien).

Ponia: "Tamsta policininke, kiek aš girdžiu, ten tur but griežiama nauja - kompozicija dudų orkestrui ar ne?"

Policininkas: "Ne, tai yra šunų paroda". ("Der Wahre Jakob", Berlin).

Bičiulis: "Tas žiauruolis tamstos naujame veikale yra šedevras. Kame tamsta radai tokį tipą?"

Dramaturgas: "Aš vaizdavausi žmogų su visomis blogybėmis, kurias mano žmona priskiria man, k a i supyksta". ("Sidmouth Observer").

"Tat tamsta vedei! Ar tamstos žmona senesnė už tamstą?"

"Ne, mes gimėme tais pačiais metais, tat ji yra dabar daug jaunesnė už manę". ("Huimel", Hamburg).

Ukininkas: "Šitie nauji svečiai yra iš Australijos. Kai pas mus diena, pas juos naktis".

Žmona: "Vajė! Tai jie norės pusryčių vidurnaktį". ("Fliegende Blatter", Munich).

'Kas yra Kiuizmas?"

"Įsivaizduok, jog tamsta sergi — tamsta tik sakai "Aš sveikas, aš sveikas", ir taip vis toliau".

"Ir taip vis toliau? Kaip ilgai aš turiu tą sakyti?"

"Kol tamsta nuo to susirgsi". ("Pele Mele", Paris).

Darbdavys: "Bet, žiurėk, tai nėra liudymai".

Vaikas (norįs gauti pasiuntinio vietą): "Ne, pone; bet aš maniau, jog jie padės. Tai yra mano keturių senelių mirimo liudymų nuorašai". "(Northern Daily Telegraph").

Vaikas: "Prašau už pensą dantims pastos".

Vaistininkas: "Nėra už pensą — reikia pirkti už visą šilingą".

Vaikas: "Bet lange pasakyta, jog tutėlė išvalo 500 dantų".

Vaistininkas: "Taip tikrai".

PERFECT FIT GUARANTEED

$20. Dirbtini Dantys $7.50

$25. Dirbtini Dantys $12.50

$50. Dirbtini Dantys $21.50

Pripažintas Kaipo Worcesterio Ofisas Kur Dantys Taisomi Be Skausmo

DANTŲ Ištraukimas Be Skausmo
Su Gesu arba Užšalydmu 50¢ Už dantų

DR. SHAWMUT, DENTIST, Inc.
536A MAIN STREET Slaugė Pagelbininkė DIAL 2-6810
Valandos: Pirmadienį, Trečiadienį ir Penktadienį, 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Antradienį, Ketvirtadienį ir Šeštadienį, 9 val. ryto iki 5:30 val. vakaro

MILLBURY ST. MARKET
152 MILLBURY ST. — KAMPAS SIGEL ST.
Telephone Dial 2-9390

Gryni Taukai, Pirmos Rušies . 6½¢ sv.
Švieži ir Rukyti. Kumpiai .... 7½¢ sv.
Mėsa Kepimui ..... 6½¢ svaras
Kiaulienos Šlaunys, Ribso Galai 8½¢ sv.
Parinktos Bulvės iš Maine valst.
Vidutinio dydžio, 15 sv. pekas ... 21¢
Geriausi Kirsniai iš Vidurio –
Kiaulienos Kepsniai ..... 12½¢ sv.
Neriebi Mėsa Sriubai ..... 3¢ svarai
Pienu Penėtos Veršienos Kojos ar Šlaunys ..... 10¢ svaras

AŠ PRISTATYSIU PASAULĮ Į JUSŲ GYVENAMĄ KAMBARĮ

Mano nauju RCA Victor 'Visų Bangų' Radio, kurs pristato programas iš Paryžiaus, Londono, Berlyno... naujas išdidus jausmas per naują lėktuvo typo rodyklą"... sako Victor šuniukas.

MODELIS 240 — 8 LEMPUČIŲ
Visų Bangų su RCA Radiotronais $128.75

Esate užkviesti matyti kitus RCA Victor "Globe Trotter" Radio — puikius instrumentus, kurie kombinuoja abudu šios šalies bangų ir tarptautinių trumpų bangų priėmimą. Šie Radio yra įvairaus stiliaus, kaikuriuos galima padėt ant stalo, gi kitus pastatyt prie sienos... išdirbti, kad duot puikiausį vaidinimą, kurį moderniškas gabumas gali sugalvoti. Ir kas geriausia, jų kaina yra prieinama.

"GLOBE TROTTER" MODELIAI .... $54.95 virš

RCA VICTOR Globe Trotter ALL-WAVE RADIO
MILLBURY FURNITURE CO.
178-186 MILLBURY STREET — TEL. DIAL 2-5936
Worcester, Massachusetts

Nori Pirkt Ukę

Vienas lietuvis nori pirkti mažą ukę su namuku, daržu ir, kad butų kokis vienas ar du akrai žemės, lietuviais apgyventoje vietoje, netoli miesto. Teiraukitės Amerikos Lietuvio raštinėje 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

DEL IŠNUOMAVIMO

Ant trečio aukšto šešių kambarių tenementas — kieto medžio grindys — vėliausi patogumai ir gražiai ištaisyta. Randa visai pigi. Kreipkitės — 44 Mendon gatvės, pirmo aukšto. (3—5).

Vietos žinios

Aušros Vartų Parapijos Parengimai

MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

Moterų Sąjungos Naujos Anglijos Apskrities Suvažiavimas įvyks sekmadienį, vasario 4-tą, Aušros Vartų parapijos svetainėje. Moterų Sąjungos kuopa prie Aušros Vartų parapijos smarkiai darbuojasi, kad suvažiavimas turėtų didelį pasisekimą. Tikisi sulaukti daug svečių iš Massachusetts, Connecticut ir New Yorko valstijų. 5-tą valandą po-pietų įvyks bankietas svečių pagerbimui. Vakare, septintą valandą, Aušros Vartų svetainėje, vyks Moterų Sąjungos koncertas. Programą išpildys Justinas ir Ponia Balsiai, M. Delionienė, J. Emkus, Pranas Šimkus ir kiti vietiniai artistai. Šis vakaras bus vienas iš įdomiausių, todel visi worcesteriečiai ir iš apielinkės lietuviai skatlingai atsilankykite.

Labdarybės Dr-jos Veikimas Pradedant Šiuos Metus

Labdarybės draugijos pirmas susirinkimas šįmet, įvyko sausio 19-tą dieną. Petras Katauskas, draugijos pirmininkas, atidarė susirinkimą ir pranešė, kad šių metų valdyba užėmusi vietas, yra toji pati kaip buvo pereitą metą, tiktai, buvo darinkta vicepirmininkas ir tvarkdarys. Paskui sekė įvairių komisijų raportai, kaip ligonių lankytojų ir kitų. Raportai buvo priimti. Raštininkas, kurs vedė knygas tvarkingai per metus, išdavė draugijos finansinę atskaitą. Iš raporto paaiškėjo, kad draugija įeigų turėjo $2,009.32, o išlaidų nuosavybės ir pavargėlių šelpimui buvo $1900., taigi pasilieka $109.32. Pirmininkas išreiškė širdingą padėką visiems, kurie prisidėjo prie Labdarybės draugijos darbuotės: spaudai, aukotojams, biznieriams, žodžiu, visiems, kurie tik pasidarbavo įvairiais budais šiai draugijai.

Laike susirinkimo buvo perskaityti aukotojų vardai, kurie aukavo laike prakalbų kalėdiniam fondui: kun. Augustinas Petraitis $10.; Blaivininkų draugija $7.10; po $5. Vardo Jėzaus draugija ir Veronika Bosaitienė; Marijos Vardo draugija $3.35; Šv. Onos draugija, $3.; Darbininkų Sąjungos 7-ta kuopa $2.50; Šv. Petronėlės draugija, $2.15; L.R.K.S. Amerikoje 41-ma kuopa $1.72; Moterų Sąjungos kuopa $1.50; po $1. kunigas J. Bakanas, Juozas Žemaitis, V. Brundza, ponia Samulionienė, ponia Gražulienė, J. Kvietinskas, P. Katauskas, P. Mankus, V. Rimša, p. Lukoševičienė; po 50 centų ponia Daučiunienė, Pašukinienė ir J. Reinikis. Išviso aukų surinkta už $56.42, o laike Kalėdų išleista virš $100. pavargėlių sušelpimui. Apie 100 žmonių buvo sušelpta.

Viena ypata prašėsi pašalpos, nes jos vyras jau tris mėnesius serga ligoninėje. Susirinkimas suteikė jai piniginę pašalpą, už $5. ir išrinko komisiją prižiurėt šios šeimynos reikalus, kad butų galima tnikamai aprupinti. Šis susirinkimas buvo skaitlingas ir nariai buvo patenkinti pereitų metų darbuotės vaisiais.

Veikiančioji Komisija

Linksmas Parengimas

L.R.K.S.A. 98-ta kuopa rengia baliuką, kurs įvyks vasario 3-čią dieną, pas ponus Lukoševičius, 14 Fox gatvės. Pramoga prasidės 6-tą valandą vakare, gi įžanga tiktai 25 centai. Visi nariai malonėkit atsilankyti, nes ar busite ar ne, visvien reikės užsimokėt 25 centus. Tai yra kuopos nutarimas. Kaikurios moterėlės jau darbuojasi, pardavinėja biletus ir renka užkandžius. Manau, kad bus užtektinai visokių ukandžių ir gėrymų. Mes visi privalome remti savo kuopos parengimus, nes svetimi mums nieko nepadarys, jeigu mes patys snausime. Valdyba

Bažnyčia ir 2 Krautuvės Apiplėštos

Juozas Triboski, 42 metų nuo 415½ Millbury gatvės, Steponas Tateronis, 49 metų, Antanas Holiak, 47 metų, stojo prieš teismą ketvirtadienio ryte už vagystes papildytas Millbury gatvės apielinkėje. Jie buvo apkaltinti už pavogimą kielko, vertės $200. iš Sv. Marijos lenkų bažnyčios, kelios savaitės atgal, ir paskutiniomis dienomis už vogimą valgomųjų daiktų ir drabužių iš Edward Grennon krautuvės, 29 Fifth Ave. ir A. J. Katkauskas, 374 Millbury gatvės. Triboski turėjo uždėt $3,000 užstatą, Holiak $500. ir Tataronis $500., paskutinis už priėmimą vogtų daigtų iš krautuvių.

Aušros Vartų Dr-jos Vakarėlis

Trečiadienio vakare, vasario 7-tą, įvyks didelis pasilinksminimas Aušros Vartų bažnyčios svetainėje. Aušros Vartų draugijos darbštus nariai jau nuo seniai platina bilietus ir rupinasi, kad parengimas pasisektų. Jau daug bilietų išparduota, todel manoma, kad bus skaitlingas ir linksmas vakaras.

Iš Šv. Kazimiero Draugijos Veikimo

Šv. Kazimiero draugija laikė savo mėnesinį susirinkimą sausio 22-trą dieną. Pirmininkas V. Kupstas atidarė susirinkimą, prisimindamas keletą žodžių apie draugijos tvarką. Draugijos valdyba pasiliko ta pati, kaip po senovės. Valdybos nariai išdavė raportus iš jų darbuotės, gi svarbiausia buvo piniginė atskaita. Pereitą metą, draugijai liko $500.80 pelno. Visas draugijas turtas yra $12,500.80. Reiškia, šioji draugija yra tarp turtingiausių draugijų šiame mieste.

Veikiančioji komisija pranešė, kad bus rengiamas žaidimo vakarėlis, balandžio 19-tą dieną. Atsilankė atstovas ir užkvietė prisidėti prie gegužinės surengimo taip kaip buvo pereitą metą — parapijų naudai, tai šįmet draugijų n a u d a i. Komisijon buvo išrinkti Motiejus Ščiuka ir Jurgis Totula. Buvo perskaitytas laiškas, nuo Aušros Vartų parapijos Vilniaus Sąjungos, kuri kvietė imti dalyvumą Lietu-

(Tąsa ant 1-mo pusl.)

Jurgis A. Arenta
Atidarė Naują Lietuvišką Užeigą
arba "Tavern"
Šeštadieni, sausio 27-tą, 1934
31 Millbury g-vės, Worcestery
kampas Carpenter ir Millbury g.
Užlaikau Gero Alaus ir Visokios Degtinės
PRAŠAU VISŲ ATSILANKYT

J. Kavaliauskas
LIETUVIS GRABORIUS
1439 South Second Street
Philadelphia, Pa.

KODEL NEĮSIGYTI NAUJUS AKINIUS IŠ PASITIKĖTINOS
POPE OPTICAL KOMPANIJOS
ALBERT R. BARKER
REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
397 Main Street — Tel. Dial 6-1944
Worcester, Massachusetts

Nore's Aukštos Rušies Likeriai
Pilnas Pasirinkimas
LIKERIŲ, VYNŲ, DEGTINĖS IR ALAUS
Reikalui Esant Pristatom į Namus
NATHAN NORE, Savininkas
159 WATER GATVĖS — WORCESTER, MASS.
Telephone Dial 3-0250

Hi-Test Range &

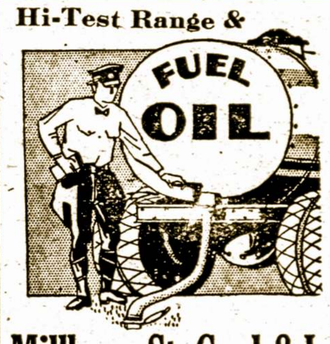

Millbury St. Coal & Ice COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Nupiginta Kaina
DEL PLAUKŲ KIRPIMO
Suaugusiems 25¢
Pirmadieniais ir Antradieniais Kitomis Dienomis po 35¢
VAIKAMS IR MERGAITĖMS Po 20¢
J. R. BARBER SHOP
200 Millbury St. — Worcestery

Sanitariška Barbernė
Šioje barbernėje rasi geriausią patarnavimą ir už prieinamiausią kainą. Taipgi mes užlaikom vaistų nuo plaukų slinkimo. Kriepkitės
JURGIS BABONAS
174 Millbury St. — Worcestery

PIRMUTINĖ LIETUVIŠKA UŽEIGA
Atidaryta nuo Pirmadienio,
SAUSIO 22-tros DIENOS
Juozas Pigaga ir Bernardas Zavorskis, Savininkai
185 Millbury gatvės — Worcestery
Prašome Visų Atsilankyti
GERO ALAUS IR GEROS DEGTINĖS

PARSIDUODA
Parduoda batų taisymo biznelį su visu tavoru, įrengimais, mašinomis ir įvairiais daiktais, reikalingais batų taisymo darbe. Krautuvė ir dirbtuvėlė randasi po no. 49 Lafayette gatvės, Worcestery. Visais reikalais kreipkitės — Adomas Bobina, 191 Fairmont Av., Worcester, Mass. (3-5)

PARSIDUODA
Mieste: vienas žemės akras, trobesiai su šiluma, šviesa ir vandeniu; graži vieta; parsiduoda kaip ir pusdykiai — kaina $500.
Parduodu 47 akrų ežerą prie miesto del penkeriopo biznio.
Žeme parsiduoda prie naujo didelio kelio, graži vieta ir gali but pelninga su pakeleiviais.
Noriu pinigų pirmai paskolai $2,000. Duosiu užtikrinimą už $10,000.
J. Burokas (4 — 5)
164 Washington Street — Worcester

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER
DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles
ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel. 3-9294, Worcester

PETER BROS.
Apvalainios Anglys ANGLYS MALKOS
Medinės Anglys KOKSAI LENTOS
ALIEJUS KURUI — PEČIAMS PEČIUKAMS
Geresnis šildymas Už Pigesnę Kainą
161 WASHINGTON ST.
Tel. 3-7247

T. J. COONEY CO
PARINKTI ir IMPORTUOTI
Vynas — Degtinė — Alus
Greitas pristatymo patarnavimas
Tel. Dial 2-9960
82 Millbury St. — Worcesteryje

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

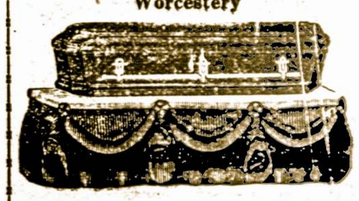

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5838
340 HARDING STREET

Parsiduoda Pianas
Pigus — Geras — Tinkamas Vaikams mokytis — Kartu ir gausit piano lekcijas. Kreipkitės —
J. VINICKAS
4 Penn Avenue — Worcester, Mass.

THE GAYFAIR
RESTORANAS
NICK HARNEY, Savininkas
DEL REZERVUOTŲ VIETŲ PAŠAUKIT TEL. DIAL 3-9965
52 GRAFTON STREET — WORCESTER, MASS.